

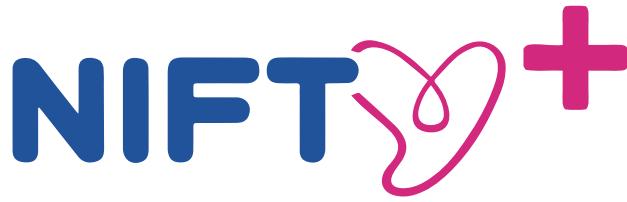
FRONT MAGAZIN

PERIODIČNO IZDANJE DECEMBAR 2017

MAGAZIN JE BESPLATAN

BCG U
PORODILIŠTU

VRATITE
KONTROLU
NAD SVOJIM
ŽIVOTOM

Vodeći Svetski Neinvazivni Prenatalni Test za rano otkrivanje hromozomskih abnormalnosti fetusa

NAJPOUZDANIJI

Preko **2.000.000** uspešno izvedenih Nifty testova širom sveta do danas.

NAJPRECIZNIJI

Osetljivost preko **99%** za detekciju trizomija potvrđena na **112.000** trudnoća.

NAJKOMPLETNINI

Trizomije 21, 18, 13, 9, 22, 16, - abnormalnosti broja polnih hromozoma (X,Y) - mikrodelecije - pol bebe.

BEZBEDAN

Bez rizika od pobačaja, kao kod invazivnih procedura (npr. amniocenteze).

JEDNOSTAVAN

Iz uzorka majčine krvi već **od 10. nedelje** trudnoće (uključujući i blizanačke).

BRZ

Rezultati su dostupni za samo **7 dana** od vađenja krvi.

Ekskluzivni zastupnik za Srbiju i Crnu Goru:

TWISTMED d.o.o. Beograd

call centar 011 7345 600

www.niftystest.rs

nifty@twistmed.com

Nifty - test za bezbrižnu trudnoću

TWISTMED
A TWIST FOR YOUR HEALTH

Uvodna reč

Prof. dr Snežana Rakić

Drage čitateljke,

Paljko završavamo još jednu lepu i uspešnu godinu. Velika nam je čast što ste izabrali nas kao instituciju od poverenja i poverili nam svoje zdravlje na čuvanje kao i bezbedan dolazak vaših najmilijih na svet. Pošao medicinskih radnika nije lak, zato ga treba voleti. Pod stalnim pritiskom kako pacijenata, tako i javnosti, trudimo se da opravdamo stručnost za koju se smatra da je moramo posedovati, kao i da budemo uz vas u najtežim i najlepšim momentima, kada u vas gledate kao u slamku spaša i vrlo često osmesima punim zahvalnosti. Ne želeći da opravdam celu struku niti da neskromno ističem naš doprinos, koristim ovu priliku da vam se obratim kao lekar, profesor, žena i majka. Kao bivši direktor, sadašnji načelnik Odeljenja porodilišta. Proteklih godina, čak i decenija, trudili smo se da izademo u susret brojnim zahtevima pacijenata, zaposlenih, poslovnih saradnika, čitate javnosti pa i naših osnivača. Ova bolnica je sa tradicijom preko 60 godina prolazila kroz brojne promene, i verujem da je svaka od njih ostavila pečat na njen rad.

Instituciju ne čine zidovi, niti ime i hladni hodnici. Jednu instituciju čine ljudi, oni koji

tu rade, oni koji su je osnovali kao i oni koji tuda svakodnevno prolaze ili se zadržavaju. Čini je istorija, tradicija, svrha postojanja. Mi smo tu zbog vas, jer da nije vas, ne bi ni ova klinika imala svoju svrhu. Mnogi od vas i nas su se ovde rodili, porodili... Naša klinika ima emociju koja je nezaobilazan deo njenog postojanja, njene svakodnevice. Uz dobru organizaciju, složan tim zaposlenih i stalno ulaganje u znanje, naš tim lekara i medicinskog osoblja prepoznat je ne samo u Srbiji, već i u regionu. To je rezultat ljubavi prema profesiji kao i dvosmerne komunikacije koju sa vama imamo.

Ovu godinu paljko završavamo sa lepim vestima. Nakon rekonstrukcije i adaptacije, počelo je sa radom Odeljenje za vantelesnu oplodnju, sada sa boljim uslovima i mogućnošću čuvanja jajnih ćelija. Gledajući statistiku, zaključno sa novembrom, u porodilištu se rodilo 7.010 beba, od toga smo imali trojke u 13 porođaja i 448 bližanaca u 224 porođaja. Mesec sa najviše rođenih beba bio je jul, sa ček 727 beba, a ne zaostaje mnogo ni novembar sa 695 beba. U ovoj godini dečaci su prednjačili i bilo ih je više za 226. Ako uzmemo u obzir predviđanja i dosadašnju

statistiku za decembar, očekuje se veći broj porođaja i beba u odnosu na prošlu godinu. U svakom broju časopisa do sada trudili smo se da vam odgovorimo na neka pitanja, nedoumice koje pored svakodnevnih odgovora na vaša pitanja pokušavamo da rešimo i uputimo adekvatno i pravovremeno. U ovom broju našle su se neke aktuelne, a neke uvek tražene teme koje su zajedničke za većinu žena. Za sve više od toga, upućujemo vas da se obratite vašem lekaru. Ne internetu, ne časopisima, već isključivo stručnom licu koje će vam se posvetiti, saslušati i dati pravi savet. Zato smo tu za vas 24 časa dnevno, 365 dana u godini. I čekamo vas, naša vrata su za vas uvek otvorena. U predstojećoj godini svi se nadamo nekim promenama na bolje, pravimo planove, pokušavamo da se otarasimo starih navika, bivših ljubavi, nekih loših sećanja... Praznična atmosfera je prilika da budemo lepo raspoloženi, okruženi ljudima koji nas vole i koje volimo. Želim vam da novogodišnje praznike provedete sa sebi dragim ljudima, da se osvrnete na 2017. godinu i pomislite na sve lepe stvari koje su vam se desile. A u 2018. želim vam još lepše momente, nove odluke i na prvom mestu sreću i zdravlje.

Srdačno,
Prof. dr Snežana Rakić

Snežana Rakić

FRONT MAGAZIN

Decembar 2017, BROJ 10

Osnivač i izdavač:
GAK Narodni front
www.gakfront.org

Adresa redakcije:
Kraljice Natalije 62, 11 000 Beograd
Tel: 011/2068-264 Fax: 011/3613-347

Email kontakt za marketing i čitaocu:
info@gakfront.org

Direktor izdanja:
Prof. dr Snežana Rakić

Glavni i odgovorni urednik:
Katarina Đurić

Fotografija:
Foto Bebiron

Stručni saradnici:
Prof. dr Snežana Rakić, dr Aleksandra Pikuša, ass. dr Radomir Aničić,
prim. dr Mirjana Raščanin, Ksenija Vitlić, Milijana Majstorović Kožul

Saradnici i prijatelji:
Amicus SRB doo, Benu apoteke, BioTechnology and Genetics doo,
Cord IPS, Esensa, Evropa Lek Pharma, Farmalogist, Herbasvet doo,
Infarm doo, Innotech, Keprom doo, Kibid doo, Life medic doo, Medigen
do, Medis pharma, Newmed, Pharnanova, Pharmaswiss, Twistedmed

Podržalo Ministarstvo zdravlja Republike Srbije

Štampa i ureduje:
New Assist d.o.o.

Tiraž:
5.000 primeraka

PERIODIČNO IZDANJE

Izlazi tromesečno

ISSN 2560-3698

Tema broja

- 10 Vratite kontrolu nad svojim životom**
Dr Aleksandra Pikuša

Ostale teme

- 8 Kako se zaštititi od prehlade**
- 9 Hemoroidi – čest pratilac trudnoće**
Ass. dr Radomir Aničić
- 15 Raste broj trudnica sa rakom jajnika u Srbiji**
Prof. dr Snežana Rskić
- 20 Primena BCG vakcine u porodilištu**
Prim. dr Mirjana Raščanin
- 24 Hemolitički Streptokok grupe B**
Prim. dr Mirjana Raščanin
- 27 Prenatalna muzička stimulacija bebe**
- 29 Babyness, odnos roditelja i deteta**
Ksenija Vitlić
- 32 Prenatalna muzička stimulacija bebe**
Milijana Majstorović Kožul
- 34 Predstavljamo vam odeljenje**

NEMACKI
KVALITET

GMP
STANDARD

PREPРЕМА
TRANSPLANTАТА

PRVI
U SRBIЈI

Za više informacija kontaktirajte nas:

011 414 65 65

021 31 01 333

WWW.SERACELL.RS

VERIFIED

ALL CHROMOSOMES

PRENATALNI TEST

Najdublji POGLED U SVE HROMOZOME bebe

Upoznajte genetiku svoje bebe.

Analiziramo svih 46 hromozoma
masivnim sekvencioniranjem celokupnog genoma.

Radi Vaše sigurnosti.

Za više informacija kontaktirajte nas:

011 414 65 65 • 021 31 01 333

WWW.VERIFIED.RS

Značaj vitamina u trudnoći

Prof. Dr **Snežana Rakic**, spec. ginekologije i akušerstva, Načelnik Odjeljenja porodištva

Saznanjem da je u drugom stanju, za ženu počinje novo razdoblje u životu u kojem se sve menja - organizam doživljava značajne promene kako na fizičkom, tako i na psihičkom nivou. Fiziološke promene tokom trudnoće imaju za cilj da prilagode organizam trudnice na novonastalo stanje, a upravo u cilju pripreme za buduće promene i zadovoljenje povećanih nutritivnih potreba kako bebe, tako i buduće majke,

od velikog značaja je balansiran i pravilan unos neophodnih vitamina, minerala i oligo elemenata. Ono što je veoma važno je izbor prave vrste suplemenata, koji po sastavu daju najviše pozitivnih, a najmanje negativnih efekata, poput mučnine, vrtoglavica i tome slično. Zato je važno da se informišete se o vrsti i sastavu suplemenata. Njihov zadatak je da Vam pomognu da ostanete zdravi i aktivni, i takođe da doprinесе pravilnom razvoju Vaše bebe i njenog zdravlja. U tom smislu, preporučujem se proizvodi koji sadrže vitamine i minerale neophodne tokom trudnoće, jer učestvuju u prevenciji nastanka urođenih anomalija, ali i za period pripreme za začeće i period laktacije. Važni sastojci koje ne smete izostaviti su vitamin B12 i folna kiselina, koja je značajna za razvoj nervnog sistema, kičmene moždine i mozga Vaše bebe. Gvožđe će Vas i Vašu

bebū štititi od anemije i dati snagu ne samo za period trudnoće, već i za sam porođaj. Ne zaboravite i na značaj vitamina D koji reguliše nivo kalcijuma koji je neophodan za pravilan razvoj kostiju, ali i magnezijum koji Vas štiti od pojave pre-eklampsije. Kako je u drugom i trećem trimestru izražena potreba za Omega 3 esencijalnim masnim kiselinama, birajte proizvode sa dodatkom Omega 3 koji poboljšava psihomotorni razvoj i kognitivne funkcije ploda i pomaže razvoj vida, smanjuje rizik od prevremenog porođaja i utiče na smanjenje rizika od pojave post-porođajne depresije.

Ni u jednom momentu nemojte zanemariti pravilnu i uravnoteženu ishranu, kao najbolji i nezamenljivi izvor hranljivih sastojaka, ali kao podršku i adekvatnu formulu za suplementaciju u toku trudnoće i dojenja, koji će Vašem blagostanju dati zdravu dimenziju.

ZATO ŠTO BRINEM O SEBI I SVOJOJ BEBI

Winner of The Queen's Award 2013 for
Innovation of
Pregnacare®

Pregnacare Original
sadrži 19 vitamina i minerala neophodnih
za pravilan rast i razvoj ploda.
Preporučuju se pre, tokom trudnoće
ali i nakon porođaja

Pregnacare Plus
pored originalne multivitaminiske
tablete Pregnacare, sadrži i dodatne
kapsule sa Omega 3 masnim kiselinama
koje se piju istovremeno.
Preporučuju se posle prvog
trimestra, kada počinje ubrzani
razvoj bebe, kao i tokom dojenja

DOBRA KRVNA SLIKA BEZ MUČNINE

Feroglobin kapsule i sirup odlično se pod nose, ne izazivaju mučninu, opstipaciju, ne boje zube i stolicu.
Preporučuju se za:

- * Deficit gvožđa i pad hemoglobina
- * Anemiju u periodu trudnoće i laktacije
- * Nadoknadu gubitka gvožđa kod ciklusa i hemoragija
- * Pre i posle hirurških intervencija
- * Sideropenijsku anemiju

NAJBOLJI NAČIN DA OBEZBEDITE ZDRAVU BUDUĆNOST SVOJE BEBE JE DA S TIM POČNETE JOŠ DOK JE U MAMINOM STOMAKU!

POSETITE NAS I SAZNAJTE KOJE SPECIJALNE POGODNOSTI
NUDIMO ZA ČUVANJE MATIČNIH ĆELIJA!

AABB   HTA   MHRA

Medigen

Ovlašćeni zastupnik Future Health Biobank za Srbiju
Medigen, Strahinjića Bana 53, 11000 Beograd
Telefoni: +381 11 303 7000, +381 11 440 9982
office@medigen.rs, www.medigen.rs

Kako se zaštитити од prehlade u trudnoći

Tokom trudnoće vaš se imuni sistem menja, jer je sve usmereno na zaštitu bebine koja raste u vama. Zato su kašalj, grip i prehlada u trudnoći, na žalost, česti.

Prehlada i grip, na sreću, ne mogu našteti vašoj bebi, ali za ozbiljnije probleme, kada temperatura poraste značajnije morate se javiti lekaru. Problem sa gripom i prehladom u trudnoći je taj što vam je malo šta od lekova dozvoljeno. Postoje neki lekovi na prirodnoj bazi, ali možete ih koristiti samo ako vam ih lekar odobri. Na sreću, tu je dobra stara narodna medicina, koju uvek možete pozvati u pomoć.

Prehlada, oblici i lečenje

Obično se manifestuje kroz kašalj, bolno grlo, začepljen nos, blagu groznicu, pa i glavobolje. Osnovno je da se mnogo odmarate (i ovo je zaista važno za oporavak) i hidratacija. Za začepljen nos najbolje su parne kupke. Možete se naparaviti na pari čaja od žalfije ili kada u vrelu vodu stavite par kapi eukaliptusovog ulja. Dobro će vam doći i ako

boravite bar 10 minuta u kupatilu u kom ste pustili vrelu vodu da teče.

Za bolno grlo i kašalj se obično preporučuje topli napitak – limun i med pomešani u toploj vodi. Dozvolje su vam i neke pastile u biljnoj bazi, ali morate se konsultovati sa lekarom. Grlo možete ispirati i jačim čajem od žalfije. Čaj nemojte piti, obično ga zabranjuju trudnicama, samo "grgljavite" grlo i izpljunite. Ponavljajte nekoliko puta u toku dana. Neke žene tvrde da su im pomogle i obloge od krompira. Skuvate par krompirica i izgnjećite ih, pa ih namažete na vrat i umotate krpama i šalom.

Grlo možete ispirati i mešavinom morske soli i tople vode (1/4 kašice na 2 dl tople vode). Glavobolja i grzonica – u ovom slučaju se trudite da ojačate organizam limunom, čajevima, brusnicom, belim lukom. Nakon savetovanja sa lekarom možete dobiti i paracetamol da koristite (u propisanim dozama za trudnice).

Značaj vitamina C

Vitamin C koji je inače poznat i kao askorbinska kiselina veoma je značajan u zarastanju rana, za zarastanje tkiva kao i rast kostiju. On deluje kao snažan antioksidans, štiti ćelije od oštećenja i pomaže vašem organizmu da se borи se protiv infekcija.

Vitamin C pomaže u apsorpciji gvođa u vašem telu. Pokušajte da u svaki obrok uključite dostatnu količinu vitamina C kako bi se paralelno s time i gvođe bolje apsorbovalo u vaš organizam iz svakog obroka. Vitamin C pomaže vašem telu u razgradnji holesterol-a, štiti od stresa, jača imunitet, održava vaše zube zdravim, kosti i hrskavicu kao i krvne sudove. Isto tako, održava fibrozni kolagen zdravim.

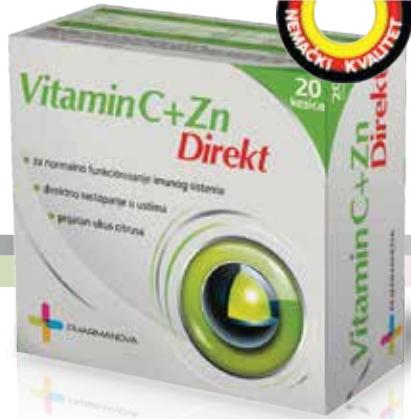
I vama i vašoj bebi je potreban svakodnevni unos vitamina C kako bi fibrozni kolagen ostao zdrav, a bitan je u očuvanju tetiva, kostiju, hrskavice i kože. Neka istraživanja pokazuju da nedostatak vitamina C kod novorođenčadi može bitno našteti detetovom mentalnom razvoju.

Dnevna potreba za vitaminom C kod trudnica je najmanje 85 mg vitamina C dnevno, dok je kod dojilja potrebna doza veća i kreće se oko 120mg dnevno. Nije nužno svaki dan taj iznos uneti u organizam, ali trebalo bi koncipirati plan ishrane tako da kroz nedelju dana prosečni dnevni unos bude u okviru navedenih vrednosti.

Za dvostruko jači imunitet cele porodice

Vitamin C+Zn Direkt

- Za dvostruko jači imunitet
- Prevencija prehlade i gripa
- Za lepu kosu i nokte
- Za lep i zdrav ten tokom cele godine
- Za bolju pokretljivost spermatozoida

Pripremite svoj organizam
jednom kesicom dnevno!

Hemoroidi – čest pratilac trudnoće

Ass. dr Radomir Aničić
specijalista ginekologije i
akušerstva

Retko koja trudnica ih nema. Obično se javljaju u drugom delu trudnoće kad mogu da oteknju i da budu vrlo bolni. Kako tretirati ovaj problem kad ste trudnica?

Hemoroidi se često javljaju za vreme trudnoće, ali i pri samom porođaju. Zbog pritska uvećane materice na trbušne vene, a najpre na donju šuplju venu i vene male karlice, usporava se protok venske krvi u predelu rektuma i donjih ekstremiteta. Tegobe uzrokovane tim poremećajem uglavnom su vezane za drugu polovinu trudnoće, kao i uz razdoblje nakon porođaja. Naime, retko se problemi s hemoroidima javljaju do 20. nedelje trudnoće.

Tegobe nastaju postepeno – najpre kao bezbolna krvarenja ili, jednostavno, kao rukom opipljivi jastučići u predelu anusa. Karakteristično je da su na početku, u većini slučajeva, potpuno bezbolni. Posle postaju veći i neprestano bolni, a posebno nakon stolice.

Zato je u ovom razdoblju jako važno da trudnica ima redovne i ne preterano tvrde stolice.

Pravilna ishrana, puno kretanja, što manje stresa...

Većina trudnica ima hemoroide u trudnoći, ali samo kod manjeg broja nastaju izrazite tegobe. Zato se samo u pojedinim slučajevima nakon porođaja moraju operisati. Najčešće se predlaže dijeta i higijenski režim koji podrazumeva obroke s dosta vlakana, manje začinjenu hranu i dosta tečnosti. Takođe je potrebna redovna higijena analnog područja, a za sve ostale preparate i lekove najbolje se obratiti lekaru.

- Izbegavajte namirnice koje podstiču zatvor (konzervirana riba, salama, sir, kakao, mleko, kafa, crni čaj, sveži beli hleb, kolači i slatkiši koje sadrže sodu i margarin), a jedite hranu bogatu vlaknima: grubo mлевene žitarice, ječam, integralno brašno, voće (jabuke, grožđice, smokve), povrće (šargarepa, pečeni krompir, artičoke, brokoli, prazlik, beli i crveni kupus, kukuruz, salata...)
- Osim vode, možete pitи i kompot, prirodni sok, kefir. Čaša hladne vode na prazan stomak na mnoge deluje laksativno.
- Temeljno i polako žvačite hranu, jer time podstičete izlučivanje pljuvačke. Nakon jela popijte čašu mineralne negazirane vode.

- Ne odlažite odlazak u toalet. Idealno vreme za to je ujutro, nakon doručka. Pričekajte duže, barem desetak minuta prije nego što odustanete.
- Krećite se kad god ste u mogućnosti, puno šetajte.

Što ako hemoroidi izadu?

Hemoroidi koji su izali van anusa izazivaju snažne i tipe bolove. Krvarenje se odlikuje pojmom svetlocrvene krv, obično na kraju stolice. Nakon krvarenja bolovi oslabi ili potpuno prestanu. Krvarenje se može javiti i na početku i tokom defekacije, tj. pražnjenja sadržaja creva, a nekad krv ide u tankom mlazu, što vas posebno može uplašiti. Takva stanja podrazumevaju da se treba odmah obratiti lekaru kako bi se zaustavilo krvarenje.

Operacija kao krajnje rešenje

Hemoroidi mogu na početku ostati potpuno nezapaženi – ako ne uzrokuju posebne tegobe. Ali kod jako zapuštenih slučajeva tegobe mogu trajati svaki dan – i to godinama. Obično se u trudnoći pogoršavaju, ali se prije porođaja savjetuje samo konzervativna terapija. Nakon porođaja mora se pričekati da prođe nekoliko nedelja i tek onda proceniti njihovo konačno stanje i, samim tim, način lečenja. Ali, bez obzira na to koliko bila bolna i dugotrajna stanja koja izazivaju hemoroidi, mora se istaći da njihova operacija pripada redu najzahvalnijih procedura za lečenje u hirurgiji – jer se kod pacijenata kod kojih su praktično svaki dan izražene tegobe postiže potpuno izlečenje.

Opušteno sedite, sa lakoćom hodajte!

AVARICON®
HEMOR

- prirodno rešenje za tegobe hemoroida
- ublažava bol i osećaj pečenja
- sprečava nastanak infekcije
- ubrzava proces regeneracije tkiva
- neguje i štiti kožu od isušivanja

PHARMANOVA

www.pharmanova.rs

Vratite kontrolu nad svojim životom

Klinička važnost osteoporoze leži u sve većem broju preloma. Osteoporoza je faktor rizika za prelome, kao što je povišen krvni pritisak rizik za moždani udar

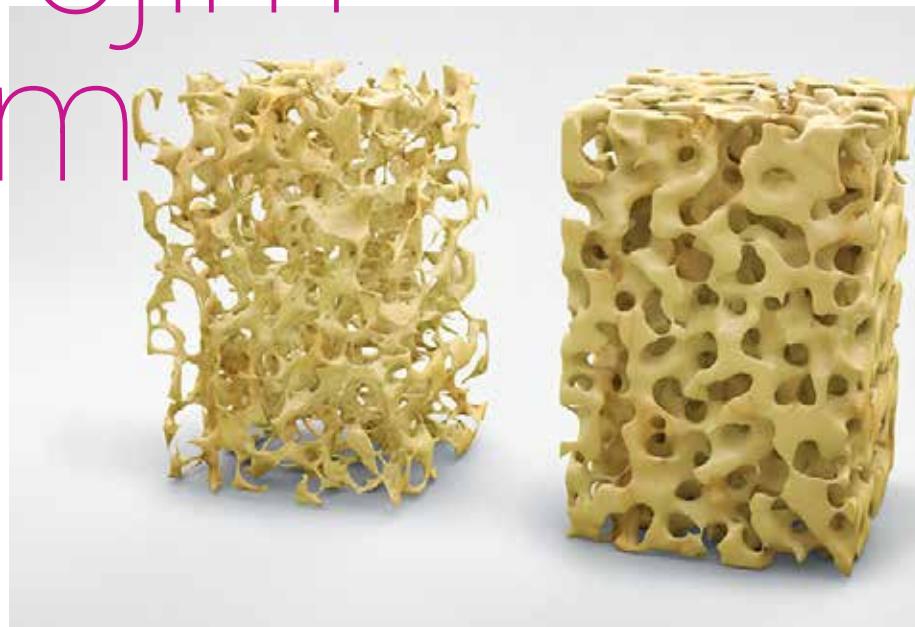
Dr Aleksandra Piškula
spec. ginekologije i
akušerstva

Osteoporoza je jedna od najčešćih metaboličkih bolesti razvijenog sveta koju karakteriše smanjenje koštane mase i poremećena mikroarhitektura kostiju, zbog čega kost postaje manje crvasta i podložna prelomima. Nema rase ni pola koji je zaštićen od pojave ove bolesti, a učestalost raste starenjem. U SAD-u čak 9,9 milijuna ljudi boluje od osteoporoze, a još 43 milijuna ljudi ima smanjenu koštanu masu (što nazivamo osteopenijom).

Koštana masa i remodeliranje kostiju

Koštana masa kojom raspolažemo jednaka je onoj koju smo stekli do 25. godine života, minus ona koju gubimo tokom života. Vršna koštana masa određena je genetskim faktorima, ishranom, funkcijom žlezda sa unutrašnjim lučenjem, telesnom aktivnošću i zdravlјem tokom rasta. Kako kosti sadrže 99% telesnog kalcijuma, u slučaju nedostatka kalcijuma neophodnog za rad srca i mišića telo ga crpi iz svog najvećeg depoa - kosti. Upravo je zbog toga neprocenjiva važnost pravilne ishrane kao i uzimanja dovoljnih količina kalcijuma i vitamina D.

Proces remodeliranja kosti i zadržavanja zdravog skeleta može se smatrati preventivnim održavajućim programom. Gubitak kosti

počinje biti veći od njenog stvaranja u menopauzi i staroj životnoj dobi, stoga u tom periodu osobe češće i oboljevaju od osteoporoze. Prema klasifikaciji Svetske zdravstvene organizacije od osteoporoze oboljevaju osobe čija je koštana mineralna gustina (engl. Bone Mineral Density - BMD) lumbalnog dela kičme ili kuka jednakna ili manja od 2.5 standardne devijacije prosečne vrednosti BMD-a u zdravoj populaciji. Teška osteoporoza je ona kod koje je BMD nizak, uz postojeću komplikaciju (prelom).

Faktori rizika za osteoporotične prelome su predhodni prelomi u kasnijem periodu, prelomi kod bliskih članova porodice, ženski pol, starije osobe, rasa (Kavkaska populacija), demencija, dugotrajni niski unos kalcijuma, D vitamina i proteina, pušenje, prekomerno uživanje alkohola i kafe, anoreksija, prevremena menopauza, smetnje vida, nedostatak fizičke aktivnosti.

Bolesti koje pospešuju pojavu osteoporoze su bolesti štitne i paratiroidne žlezde, amenoreja, Cushingov sindrom, šećerna bolest zavisna od insulina, reumatoidni artritis, poremećena funkcija creva i jetre, hronična bubrežna bolest, transplantacija organa, hronična opstruktivna bolest pluća, dugotrajno mirovanje, multipla sklerozra, ankirozirajući spondilitis i brojna druga patološka stanja.

Lekovi povezani sa češćom pojavom osteoporoze su kortikosteroidi,

hemoterapeutici, antiepileptici, hormoni štitne žlezde u previsokim dozama, kao i antikoagulansi.

Kada je pravo vreme za denzitometriju?

Zlatni standard u dijagnostici osteoporoze je denzitometrija, što predstavlja radiološku metodu koja nam pokazuje odstupanje od vršne koštane mase za mladu odraslu populaciju.

Prva denzitometrija za žene je od 65. godine, a za muškarce od 70. godine. Denzitometrija se može uraditi i ranije ukoliko se javlja prelom na slabu traumu, zatim kod dva ili više rizičnih faktora, kod reumatoидног artritisa ili kod kontinuiranog uzimanja glukokortikosteroidea duže od 3 meseca u dozi većoj od 5 miligrama na dan. Osim o osteoporozi, denzitometrija nam daje podatke o proceni rizika preloma kao i o praćenju efekta lečenja.

Lečenje osteoporoze

Lečenje se sprovodi nefarmakološki i primenom lekova (farmakološki). Nefarmakološki cilj je poboljšati ishranu (posebno osigurati dovoljnu količinu kalcijuma i vitamina D), podsticati fizičku aktivnost i prevenirati padove. Lečenje osteopenije je nefarmakološki, dok osteoporoza zahteva primenu lekova.

Nefarmakološki cilj je promena životnih navika (prestanak pušenja, izbegavanje alkohola,

ZA MOĆNE KOSTI

1 TABLETA

ZAŠTO OSTEOSYL D3®, TABLETE?

1 TABLETA, 4 CILJA:

1. obnova koštane mase
2. pojačavanje sinteze vitamina D3
3. povećavanje mineralizacije kostiju
4. zaštita od preloma

1 TABLETA, 5 VAŽNIH SASTOJAKA:

1. Kalcijum karbonat – 500mg
2. Magnezijum hidroksid – 200mg
3. Cink sulfat monohidrat – 10mg
4. Holekalciferol (D3) 15 μ g – 600Ij
5. Vitamin K – 100 μ g

Očuvanje zdravlja kostiju i prevencija nastanka i pogoršanja osteoporoze, od velike je važnosti za osobe srednje i starije životne dobi. Potrebe za esencijalnim nutritijentima, kao što su kalcijum, magnezijum, vitamin D, cink i vitamin K, povećavaju se sa godinama. Uz pravilnu ishranu i fizičku aktivnost, dodaci ishrane mogu spriječiti nastanak osteoporoze obezbeđujući optimalne količine ključnih nutritijenata potrebnih za zdrave i jake kosti.

Osteosyl D3® osigurava optimalnu kombinaciju kalcijuma, vitamina D3, magnezijuma, cinka i vitamina K, potrebnih za održavanje zdravljva kostiju i prevenciju osteoporoze.

Kalcijum je esencijalna građivna komponenta kostiju dok vitamin D3 igra ključnu ulogu u njegovoj apsorpciji iz creva. Nakon apsorpcije kalcijuma potrebni su dodatni nutritijenti da bi se ugradio u koštano tkivo. Osteosyl D3® osigurava idealne količine magnezijuma, cinka i vitamina K potrebnih za pravilnu ugradnju kalcijuma u kosti.

KOME JE PREPORUČEN OSTEOSYL D3®?

Osteosyl D3 se uzima po preporuci lekara ili farmaceuta za prevenciju i tretman nedostatka kalcijuma, magnezijuma, vitamina D3, cinka i vitamina K, kao i za stanja sa smanjenom gustinom kostiju (osteopenija, osteoporoza, trudnoća i menopauza).

KAKO SE KORISTE OSTEOSYL D3® TABLETE?

2 tablete na dan (jedna ujutro i jedna uveče) pre jela. Ukoliko ste trudni jedna tabletu na dan dovoljna je doza. Nastavite uzimati Osteosyl D3® onoliko dugo koliko Vam savetuje lekar. Nemojte prestajati sa upotrebom ovog proizvoda bez konsultacije sa lekarom ili farmaceutom.

UPOZORENJA

Mora se uzimati pod nadzorom lekara. Zbog posebnih zahteva ishrane kod osoba sa osteoporozom i drugim oboljenjima koja karakteriše deficit kalcijuma i vitamina D u proizvodu je povećan sadržaj vitamina D u odnosu na preporučene dnevne količine. Proizvod nije pogodan za upotrebu kao jedini izvor hrane za osobe kojima je namenjen, niti kao zamena uravnotežene, raznovrsne ishrane i zdravog načina života. Nije namenjen za parenteralnu upotrebu. Ne sme se prekoracići preporučena doza. Ne koristiti proizvod ukoliko ste alergični na bilo koji sastojak. Ne davati deci i osobama ispod 18 godina.

podsticanje fizičke aktivnosti). Ležanje u krevetu ili nedostatak kretanja uzrokuje brz gubitak koštane mase. Starija dob i nedostatak fizičke aktivnosti pogoduju gubitku mišićne snage, slabim refleksima i gubitku osjećaja ravnoteže, što za posledicu ima češće padove. Proporcija broja preloma nakon pada raste u starijoj dobi; redovna fizička aktivnost (vežbe mišićne snage i spretnosti) efikasno povećava koštanu masu i jača mišiće pa se preporučuje u prevenciji lečenja osteoporoze.

Šta učiniti u prevenciji osteoporoze?

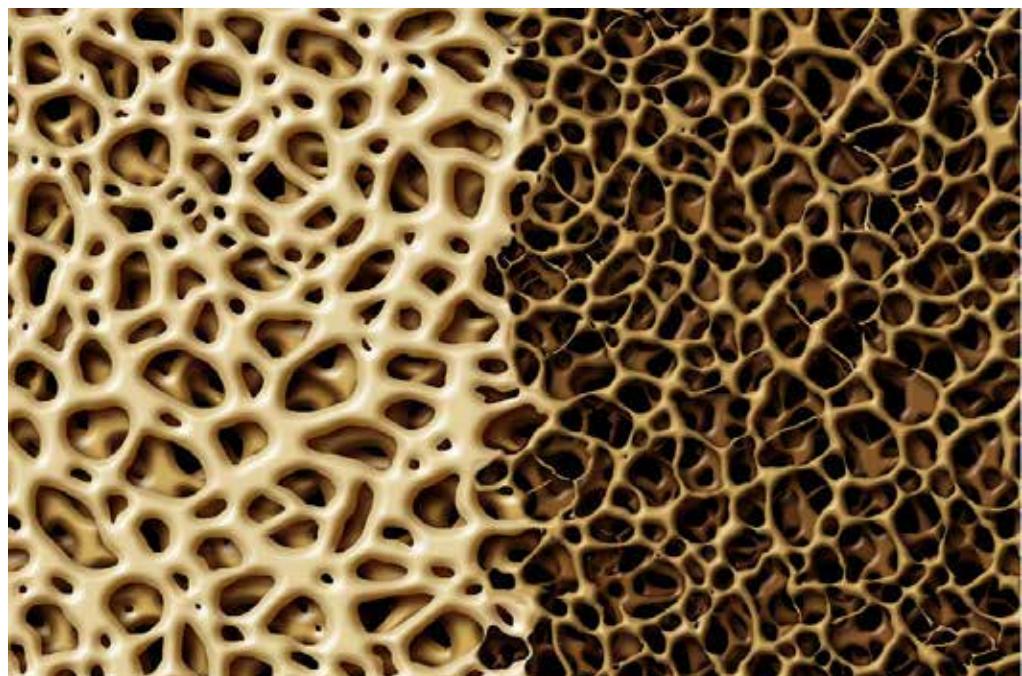
Prva linija zaštite od gubitka koštane mase su pravilna ishrana, fizička aktivnost ali i adekvatan unos kalcijuma i vitamina D. Dnevni unos kalcijuma bi trebalo da bude od 800 do 1200mg (iz hrane i dodatka hrani), a preporuka je da barem polovina unosa kalcijuma bude osigurana hranom. Osim u mleku i mlečnim proizvodima, kalcijuma ima u kelju, brokulima, repi, suvoj marelici i suvimi smokvama, kao i sitnoj plavoj ribi (konzumiranoj sa kostima).

Glavni izvor vitamina D kod ljudi je njegova sinteza u koži koja nastaje izlaganjem sunčevom svetlu. Trebalо bi par puta dnevno izlagati područje lica, vrata i ruku suncu u trajanju od 10-15 minuta dnevno u vreme najjačeg sunca (10-14h), međutim geografski položaj Srbije doprinosi riziku od nedostatka vitamina D. **Pokazalo se da 40-50% populacije ima nedostatak vitamina D**, što se posebno odnosi na starije osobe zbog nedovoljnog izlaganja suncu, ali i sposobnosti manjeg stvaranja vitamina D u koži.

Iako vitamin D možemo uneti hranom (jetra bakalara, tuna, srđela, skuša, bakalar, haringa, losos, govedja jetra, žumanac jajeta), ukupan iznos vitamina D unesenog hranom u populaciju iznosi 20%. Upravo je zbog toga bitna edukacija stanovništva, nadoknada vitamina D, ali i praćenje njegove koncentracije u krvi. Dovoljna količina vitamina D smanjuje učestalost padova i preloma, poboljšava mišićnu funkciju.

Negativan uticaj smanjene koncentracije vitamina D na kost je posledica nedovoljnog preuzimanja kalcijuma iz creva, što ubrzava koštanu razgradnju. Vitamin D kontroliše koncentraciju kalcija i fosfata koji su telu potrebbni za zdrave kosti i zube. Osim što održava gustinu kostiju, smatra se da ovaj važan biogeni element ima ulogu u sprečavanju padova, pojave kardiovaskularnih, upalnih i malignih bolesti. Vitamin D dobijamo na dva načina - sintezom u koži i unosom putem hrane. Hranom unosimo vitamin D2 (ergokalciferol) koji je biljnog porekla i vitamin D3 (kolekalciferol) koji je životinjskog porekla (masna riba). Glavni izvor vitamina D je ipak sinteza vitamina D3 u koži pod utjecajem UVB zraka.

Danas se zna da veliki broj postmenopausalnih žena ima izražen deficit vitamina D što zahteva terapiju vitatom D. Dovoljnom koncentracijom smatra se vrednost veća ili jednaka 75 nmol/L (30 ng/ml). Koncentracije između 50 i 75 nmol/L (20 do 30 ng/ml) smatraju se nedostatkom vitamina D, a vrednosti vitamina D3 ispod 50 nmol/L smatraju se deficitom vitamina D sa

jasnim negativnim efektom na kost. Negativan uticaj smanjene koncentracije vitamina D na kost direktna je posledica nedovoljnog preuzimanja kalcijuma iz creva, što ubrzava koštanu razgradnju.

Zašto je bitan vitamin D?

- vitamin D pomaže u izgradnji kostiju, učestuje u prevenciji osteomalacije, osteopenije i osteoporoze
- pridonosi prevenciji bolesti srca i krvnih sudova: 1,25(OH)2D3 učestvuje u regulaciji renin-angiotenzinske ose, a vaskularni efekti vitamina D uključuju proliferaciju glatkih mišićnih ćelija, upalu i trombozu. Primena vitamina D uzrokuje redukciju krvnog pritiska i redukciju hipertrofije lijeve komore
- povišen nivo vitamina D usporava proces starjenja jer smanjuje broj promena DNK molekula, odnosno skraćivanje telomera
- vitamin D štiti od limfoma i raka prostate, pluća, kože i debelog creva, dojke, pankreasa
- onemogućava rast abnormalnih ćelija, sprečava razvoj krvnih sudova koji hrane tumore
- sprečava razvoj makularne degeneracije oka blokirajući umnožavanje krvnih sudova, a time i njihovu degeneraciju
- umanjuje rizik od razvoja dijabetesa tipa 1 kod dece pri čemu naglasak treba staviti na redovito konzumiranje ribljeg ulja u prvim godinama života
- vitamin D pozitivno utiče i na razvoj nervnog i imunog sistema
- u poslednje vreme otkriva se i njegov pozitivni uticaj na multiplu sklerozu i reumatoidni artritis
- pozitivno utiče i na kvalitet desni i sprečava razvoj gingivitisa
- poboljšava funkciju pluća

Kako osigurati adekvatnu dozu?

Da bi se osiguralo zdravlje kosti potrebna je koncentracija 25-hidroksi vitamina D od najmanje 50 nmol/L. Nažalost, pokazalo se da gotovo 75% žena u Srbiji ima količinu vitamina D u krvi manju od 50 nmol/L, prvenstveno zbog razmišljanja da je proizvodnja vitamina D u koži dovoljna. Treba imati na umu kako starenjem koža postaje sve tanja i shodno tome i manje sposobna za proizvodnju vitamina D. Na kraju starije osobe manje izlazu kožu suncu.

Hronične bolesti bubrega, takođe česte u starijoj populaciji, imaju negativan uticaj na stvaranje vitamina D, što je izraženije kod smanjenja klirensa kreatinina ispod 65 ml/min. Stoga je preporuka da se osobama iznad 65 godina života, (nezavisno od nalaza denzitometrije) tokom čitave godine osigura dodatak vitamina D. Doza vitamina D između 800 i 1000 IJ/dan bi trebalo da kod većine osigura koncentraciju vitamina D od najmanje 50 nmol/L.

Pri nadoknadi vitamina D treba misliti i na gojaznost (budući da se vitamin D deponuje u masnom tkivu), malapsorpciju, tj. probleme sa crevima, kao i lečenje kortikosteroidima. U tom slučaju potrebno je osigurati više dnevne doze vitamina D (do 2000 IJ).

Kliničke studije (Bischoff-Ferrari et al 2006) pokazuju da suplementacija kombinacijom vitamina D3 i kalcijuma smanjuje incidencu padanja za preko 65% kod osoba starijih od 65 godina, a učestalost preloma se smanjuje za 20-30 %.

Prilikom odabira suplemenata koji poseduju kombinaciju kalcijum/vit. D studije su pokazale da je efikasnost u prevenciji preloma vrata kostiju i kuka je dozno zavisna za pacijente starije od 50 godina (20 randomiziranih kliničkih studija/83 165 pacijenata).

FEMISAN A

- CISTE NA JAJNICIMA
- POREMEĆAJI MENSTRUALNOG CIKLUSA
- BOLNE MENSTRUACIJE
- ENDOMETRIOZA
- PCOS - SINDROM POLICISTIČNIH JAJNIKA
- RANICE NA GRILIĆU MATERICE
- PMS

Femisan A je 15 godina tu sa Vama i svaka žena treba da zna da uvek može imati ovog moćnog saveznika na svojoj strani!

FEMISAN B

OTKLONITE SVE NEPRIJATNOSTI MENOPAUZE

Upotrebom FEMISANA B smanjuje se preosetljivost nervnog sistema, nervozu, lupanje srca, nesanica, pojačano znojenje, razdražljivost i nagli osećaji topote.

- POMOĆ U MENOPAUZI
- SMANJUJE VALUNGE I PREZNOJAVANJE
- SMANJUJE DEPRESIJU
- NORMALIZUJE SAN
- ELIMINIŠE NERVOZU

FEMISAN B ČUVA ZDRAVLJE SRCA I ŠITNE ŽLEZDE

NEFROVIT

REŠITE SE UPORNIH URINARNIH INFEKCIJA

NEFROVIT se koristi kao dopuna ishrani na bazi mešavine biljnih sastojaka koja doprinosi očuvanju normalnog funkcionisanja organa urinarnog trakta.

- DOPRINOSI SMIRIVANJU AKUTNIH I HRONIČNIH UPALA BEŠIKE I MOKRAĆNIH KANALA
- POSPEŠUJE IZBACIVANJE PESKA

NEFROVIT ČUVA ZDRAVLJE BUBREGA I BEŠIKE

Pre upotrebe detaljno pročitati uputstvo. O indikacijama, riziku i neželjenim dejstvima posavetujte se sa vašim lekarom ili farmaceutom.

WWW.ALFAAKTIV.RS

ALFAAKTIV

KAPSULE

BILJNI AFRODIZIJAK

ALFA AKTIV je dodatak ishrani za odrasle muškarce sa ekstraktom damiane, cinkom, L-karnitinom i acetil L-karnitinom. Cink doprinosi normalnoj plodnosti i reprodukciji, kao i održavanju normalnog nivoa testosterona u krvi. DAMIANA (Turnera Aphrodisiaca) jača potenciju i seksualnu želju kod muškaraca. Ova biljka je drevni afrodisijak! Većina problema sa potencijom, plodnošću i nedostatkom libida su upravo posledica savremenog načina života, konstantne izloženosti stresu i nervne napetosti. Brojna istraživanja pokazala su da ova biljka omogućava muškarcima da postignu erekciju, održe je i odgode ejakulaciju. Zabeležene su tvrdnje da Damiana povećava libido, povećava seksualnu potenciju kod muškaraca i žena, kao i da ima pozitivan efekat na reproduktivni sistem. Aktivne komponente ove biljke šire krvne sudove, čime se ublažavaju simptomi erektilne disfunkcije i održavaju stabilnost erekcije tokom odnosa.

LOKALNA HEMIJSKA KONTRACEPCIJA

Lokalna hemijska kontracepcija je savremeni tip zaštite od neželjene trudnoće koji omogućava bezbedan, komforan i efikasan vid kontracepcije. Namenjena je svim ženama u reproduktivnom periodu bez ikakvog ograničenja u upotrebi.*

Lokalna hemijska kontracepcija se preporučuje:

- Kada je primena hormonske kontracepcije ili spirale kontraindikovana
- Tokom istovremene primene nesteroidnih antiinflamatornih lekova (lekova za ublažavanje bolova) i hormonske spirale
- Kao dodatno sredstvo tokom primene lokalne barijerne kontracepcije kao što je dijafragma ili spirala
- Tokom primene oralne kontracepcije, kada je terapija zaboravljena ili uzeta kasnije nego uobičajeno
- Kod povremene kontracepcije
- **Posebno tokom perimenopauze, nakon porođaja i tokom dojenja**

Šta je neophodno da bi lokalno kontraceptivno sredstvo ispunilo kriterijume bezbednosti i efikasnosti?

Antiseptično delovanje i antiviralna aktivnost aktivne supstance lokalnog kontraceptiva (benzalkonijum-hlorid)

Baktericidni i bakteriostatički efekat je proveren i dokazan merenjem koncentracije aktivne supstance, čije oslobođanje i u maloj količini inhibira određene mikroorganizme odgovorne za seksualno prenosive bolesti. Dodatno, aktivna supstanca inhibira rast i razmnožavanje mnogih bakterija svojim bakteriostatskim efektom.

Aktivni sastojak lokalnog kontraceptivnog sredstva i u malim koncentracijama dovodi do inaktivacije virusa tako što inhibira aktivnost reverzne transkriptaze (RT) i mogućnost infekcije virusom. Inaktivacija virusne infekcije dokazana je analizom limfocita iz periferne krvi, pri čemu je konstatovano da u T limfocitima nema produkcije virusa, a pri tom benzalkonijum-hlorid nije toksičan za T limfocite.

Izražena antiviralna aktivnost je uočena i u odnosu na infekcije HSV tip II, CMV, kao i na HBV.

Mehanizam dejstva aktivne supstance u lokalnoj kontracepciji (benzalkonijum-hlorid):

Kontraceptivna aktivnost se ogleda u formirajući filma i koagulaciji cervikalnog mukusa. Spermicidno dejstvo se obezbeđuje momentalnom imobilizacijom spermatozoida, blokadom osnovnih metaboličkih procesa i denaturacijom enzima. Dolazi do ireverzibilne destrukcije ćelijske membrane spermatozida. Dokazano je antiseptičko delovanje na bakterije i virus. Samim tim lokalna kontracepcija predstavlja dobar metod kontrole fertilitnosti, uz dobru zaštitu od mogućih seksualno transmisivih bolesti.

Efikasnost lokalnog kontraceptivnog sredstva zavisi od primene u skladu sa uputstvom za upotrebu.

Dužina dejstva tableta benzalkonijum-hlorida je 3 h, dok je vaginalnih kapsula 4 h. Preporučuje se primena vaginalnih tableta kod povećane vaginalne sekrecije ili vaginalnih kapsula u slučaju smanjene vaginalne sekrecije.

Lokalno kontraceptivno sredstvo mora ispunjavati visoki stepen **bezbednosti i efikasnosti**.

Vreme početka delovanja	Trajanje zaštite	Tip sekrecije
10 min	4 h	
10 min	3 h	

Lokalna hemijska kontracepcija se može kombinovati sa svim ostalim metodama kontracepcije.

Lokalna kontracepcija je jedini metod kontracepcije koji ima istovremeno lokalni antiseptički efekat.

Lokalno kontraceptivno sredstvo (benzalkonijum-hlorid) pokazuje visoku lokalnu kontraceptivnu aktivnost.

Benzalkonijum-hlorid je dostupan u dva oblika (vaginalne tablete i vaginalne kapsule, meke) a nema kontraindikaciju u pogledu godina starosti.

Dejstvo na lokalnom nivou nije povezano sa bilo kakvim sistemskim delovanjem zbog minimalne apsorpcije kroz vaginalne zidove.

Sredstvo mogu koristiti i žene hronični bolesnici, jer nema interakcija sa drugim lekovima za oralnu primenu.

Benzalkonijum-hlorid nema vremenskog ograničenja u pogledu dužine upotrebe.

Dostupan je u apotekama i može se kupiti bez lekarskog recepta.

* lokalna hemijska kontracepcija je kontraindikovana za upotrebu kod osoba alergičnih na aktivnu supstanцу ili bilo koju pomoćnu supstanцу, kao i u slučaju istovremene upotrebe lekova za vaginalnu primenu.

Raste broj trudnica sa rakom jajnika u Srbiji

Prof. Dr **Snežana Rakić**, spec. ginekologije i akušerstva, Načelnik Odeljenja porodilišta

Usvet je procenat trudnica sa rakom jajnika oko šest odsto od svih trudnoća i karcinoma, a u Srbiji je taj procenat oko 13 procenata, pokazala je studija sprovedena u Narodnom frontu.. Broj trudnica sa rakom jajnika u Srbiji duplo je veći nego ranije, a širenje karcinoma u tom periodu je do deset puta brže nego kod žena koje nisu u drugom stanju. U trudnoći se maligni proces ubrzava i nije poznato zbog čega je ova bolest u uzletu u Srbiji. Zabeleženo je sve više trudnica i sa

karcinomom na grliću materice, ali se taj oblik raka sporije razvija.

Karcinom jajnika je najpodmukliji tumor koji se uglavnom u trudnoći javlja kod žena starosti od 35 do 45 godina. S obzirom na to da je starosna granica prvorotkinja pomerena, može se reći da ova bolest uglavnom pogadaju njih. Tumor na jajniku u trudnoći nije rizičan za plod, ali može da bude opasan po život majke. Ukoliko pacijentkinja odluči da želi da zadrži trudnoću, posle brojnih pregleda radi se operacija tumora, biopsija drugog janika i u zavisnosti od tipa karcinoma, određuje se terapija.

Nikakva operacija ne može da se radi pre prve nedelje trudnoće zbog opasnosti od gubika bebe. Konzilijum daje odluku šta se radi sa trudnoćom, ali majka to ne mora da prihvati jer ona nije obavezujuća. Postoje slučajevi gde se trudnica završavala sa 34 do 35 nedelja, kada je rađena operacija i carski rez, a pacijentkinja se podvržla postoperativnom tretmanu.

Srbin u Čikagu leči rak kože, i u tome ima 99 odsto uspeha

Prof. dr **Aleksandar Krunić**

Zahvaljujući Mohs mikrografskoj hirurgiji, možemo da uklonimo nemelanomski karcinom kože sa uspehom izlečenja od 99 odsto. Ova tehnika uklanjanja raka kože radi se u lokalnoj anesteziji pravljenjem horizontalnih preseka prema zdravom tkivu, te se na taj način sprečava širenje tumora i uklanja svaki njegov deo.

Mohs mikrografска хирургија доста олакшава лечење коže као највећег људског органа уколико оболи од канцерса. Iako je ovu технику покушао да спроведе у Србији након специјализације пре тачно 20 година, због више разлога др Крунић се вратио у Америку и наставио тамо да ради у овој области. Он је ванредни професор дерматовенерологије "Northwestern univerzitet" у Чикагу, кonsultant i Mohs хирург у "Skin doktor centru" u Trstu, a повремено ради у Београду. Доктор Крунић је недавно одржао предавање на Клиничкој гинекологији и акушерству "Народни фронт" о примени Mohs технике код лечења коžnih тумора спољних genitalija.

Tumor kože liči na ledeni breg, vrh može da буде знатно мањи, него он што је у дубини. Примена класичних margina од једног до

dva centimetra ne мора увек да доведе до njegovog потпу ног уklanjanja. Tom новом техником постиже се висок степен излечења, од 99 одсто код примарних bazocelularnih karcinoma (BCC) коže, a нешто мање, од 92 до 96 одсто, у recidivantnim tumorima.

Pomoću ове методе могуће је решити се karcinoma kože који су nemelanomskog типа, a nalaze се на centralnim zonama spajanja lica, genitalijama, dlanovima, tabanima, vratu, skalpu, šakama, прстима и noktima, usnama, nosu, ušima i očним kapcima.

Bazocelularni karcinom најчешће се манифестира на глави и врату, а ређе на ногама и рукама. Jedna od карактеристика овог tumora јесте да сеjavlja на коžи изложенју UV зрачењу

kod osoba светле боје коže, а приближно 20 odsto тумора манифестирају се на носу. Postoji директна повезаност између броја немelanomskih karcinoma коže и географске ширине. Ukoliko се не леће, ti karcinomi могу да узнатреју, а уколико се шире дуж nerava, могу бити праћени болом, paretezijama, слабошћу или парализом мишића. Такви tumori захтевају обимно хируршко уklanjanje.

Ovaj захват може се радити и код деце и код старијих pacijenata. Najstariji pacijent имао је 102 године. Komplikacije које се могу јавити

su krvarenje, posebno kod pacijenata који пiju лекове против згруšавања крви. Infekcije sejavljuјују ретко, у мање од један одсто случајева. На mestu где је bio tumor ostaje озилjak и то je sve.

Nije свака промена на који разлог за paniku, али ако примите mrlju nepravilnog облика, која се менja tokom времена, требало би да посетите лекара. U односу на друге светске земље (Australija и Novi Zeland), Србија се према стопама оболевanja налази у групи земаља са нијим rizikom, али се број оболелих повећава за 20 одсто сваких пет година, пре свега због неконтролисаног излагanja UV зрачењу становништва у prethodnih 50 godina.

Kako da сачувате коју

Nosite pantalone и majice dugih рукава, шешире и naočare за сунце nepropustljive за UV зрачење. Nanosite kremu за заштиту од сунца с фактором SPF najmanje 30 UVA + UVB. Pregledajte своју коју i, ако примите mrlju ili čvoricu на који који се менja i raste, јавите се dermatologu.

Ana Đokić, www.blic.rs

TRIBINE

Buduće mame, budite super-mame

Milena Stanić (27) porodila se polovinom juna. Nije želela epiduralnu anesteziju jer je smatrala da će joj psihofizičke pripreme kroz koje je prošla biti dovoljne da kontroliše tok porođaja i bolove, pa je rođenje njene čerke prošlo bez ikakvih problema. Za razliku od svojih cimerki iz porodištva, Milena nije strahovala od dojenja jer je znala da je sve što joj je potrebno naučila na prvom Festivalu dojenja koji Dečiji sajt organizovao u drugoj polovini maja. Javila se krajem jula da se zahvali, a sa svojom Nerom, preslatkom devojčicom koja lepo napreduje zahvaljujući maminom mleku, posetila je na drugi Avent festival dojenja koji je održan 4. oktobra, usred Nacionalne nedelje dojenja.

Milena je samo jedna od skoro 200 trudnica koje su na prvom Festivalu dojenja naučile zašto mамино mleko nema zamenu, kako se podstiče laktacija, kako spreciti mastitis, koji položaji su najbolji za dojenje, koliko često novorođenče treba da sisa, da li je OK nahraniti gladnu bebu na javnom mestu... Naučile su i šta i koliko treba jesti tokom trudnoće i tokom dojenja, koliko su hidratacija i oralna higijena važne, kako se boriti sa grčevima i nicanjem zubića...

O svim ovim temama, ali i mnogim drugim govorilo se 4. oktobra u Sportsko-poslovnom centru „Šumice“, na Avent festivalu dojenja.

Buduće mame koje zbog dobrobiti svojih beba žele da se suprotstave poražavajućoj statistici, po kojoj samo 13 odsto žena doji decu do prvog rođendana, dočekala je Tereza Kiš Miljković, vršnjačka savetnica za dojenje.

Svoje iskustvo sa vama će podelile su i Bojana Barović, manekenka, ambasadorka Festivala, Leonina mama i supruga pevača Nikole Rokvića, a vrhunski lekari odgovarali su na pitanja o vakcinama i obaveznoj imunizaciji, febrilnim stanjima i drugim tegobama koje se javljaju kod beba i uznemiravaju roditelje.

Generalni sponsor Festivala dojenja je kompanija MCG, generalni zastupnik i uvoznik „Philips Avent“ pumpica za dojenje, ali i mnogih drugih pomagala koji olakšavaju život roditelja u prvim godinama detetovog života. Učešće je besplatno, a za sve informacije i naredne događaje posetite www.decjisajt.rs

‘VTO - Šansa za bebe’: Udruženje parova u borbi za potomstvo organizuje veliku edukativnu tribinu

Udruženje parova za potomstvo – Šansa za roditeljstvo organizovalo je veliku tribinu pod nazivom “VTO – Šansa za bebe” koja se održala 14.10.2017. godine u sali Zadužbine Ilike Kolarca. Osnovna ideja bila se parovi koji se bore sa ostvarivanjem potomstva i kojima je jedini način da do potomstva dođu vantelesna oplodnja (VTO), što bolje upoznaju sa procedurom i problemima sa kojima se suočavaju svi parovi u Srbiji koji se bore sa sterilitetom, kao i načinom za prevaziđanje istih.

Glavne teme bile su usmerene na poboljšanja uslova vantelesne oplodnje u Srbiji: kako pojednostaviti proceduru VTO kod nas, kada je vreme za sledeći korak i dodatne analize, da li je zamrzavanje jajnih ćelija opravданo, zatim o donaciji reproduktivnih ćelija i embriona i IVF proceduri u Grčkoj i Češkoj, kao i o primeni Pravilnika i novog Zakona o BMPO. Problem steriliteta je problem 400.000 parova u Srbiji, što ukazuje da to nije samo lični problem, već problem cele nacije. Samo kroz kontinuiranu edukaciju, razbijanje tabua u vezi sa potpomognutom reprodukcijom, i sveobuhvatnom pomoći države, moguće je ostvariti svoj cilj – da svi dobiju šansu da postanu roditelji.

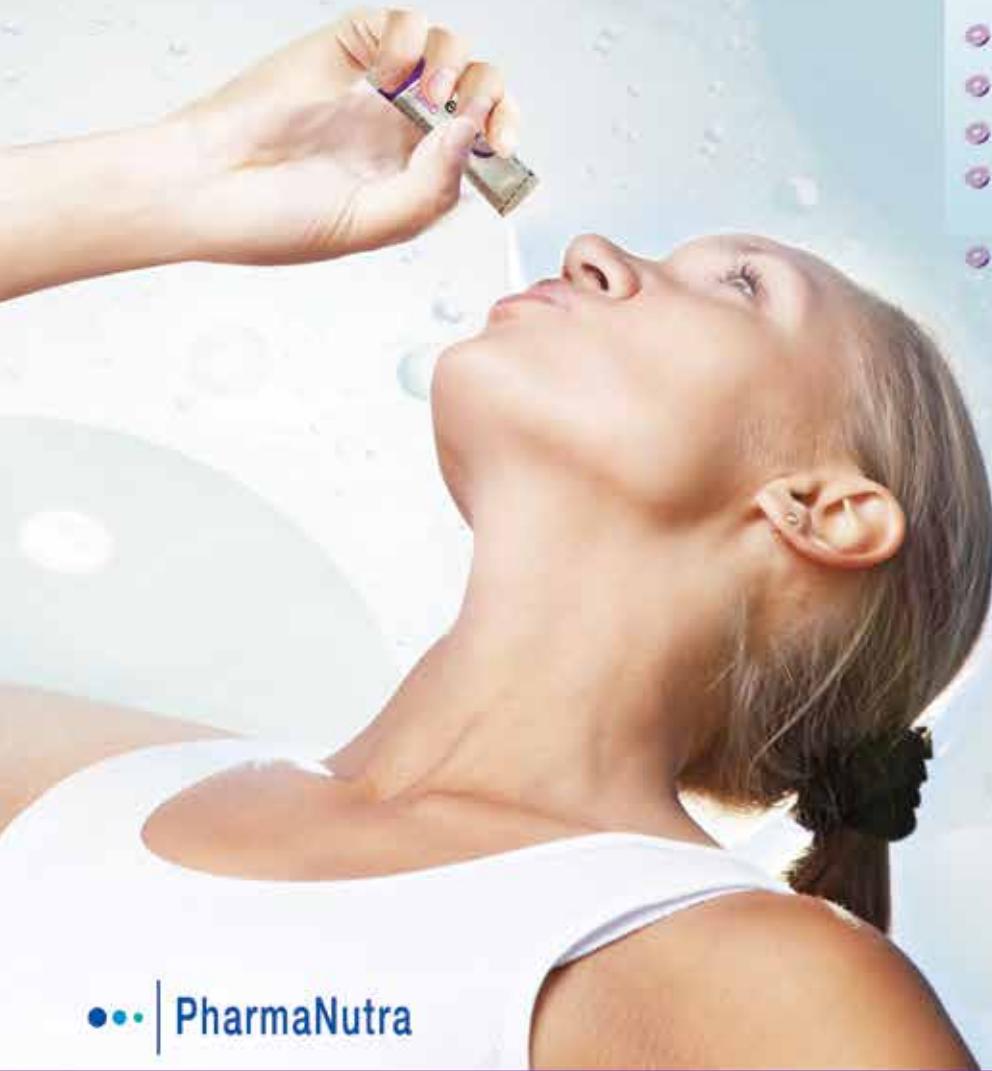

Na tribini su govorili dr Elias Tsakos iz klinike Embryoclinic iz Soluna, docent dr Tonko Mardešić iz klinike Pronatal iz Praga, prof. dr Zorica Crnogorac iz SGB Genesis, prof. dr Eliana Garalejić iz GAK Narodni front, prof. dr Vesna Kopitović iz SGB Ferone i Zlata Žižić iz Uprave za biomedicinu Ministarstva zdravlja RS. Nakon predavanja i diskusije održane su prethodno zakazane besplatne konsultacije sa svim lekarima. Tribina je bila otvorena za javnost, medije i sve zainteresovane parove. Za više informacija posetite www.sansazaroditeljstvo.org.rs.

SiderAL® Folic Sucrosomial® Iron

Rastvara se u ustima!

KADA UPOTREBITI SIDERAL FOLIC?

- TOKOM TRUDNOĆE I LAKTACIJE
- U PERIODU PRIPREME ZA TRUDNOĆU
- KOD MENOMETRORAGIJE I OBILNIH MENSTRUALNIH KRVARENJA
- ZA PREVENCIJU PREDMENSTRUALNOG SINDROMA
- KOD ISCRPLJENOSTI, UMORA I SIMPTOMA ASTENIJE
- KOD ŽENA U REPRODUKTIVNOM PERIODU KOJE SE ČESTO BAVE SPORTSKIM AKTIVNOSTIMA

ZAŠTO SIDERAL FOLIC?

- JEDINO SUKROZOMALNO GVOŽĐE (SUCROSOMIAL® IRON) KOJE SE RASTVARA U USTIMA
- VISOKA BIORASPOLOŽIVOST
- DOKAZANA EFIKASNOST
- DOBRA GASTROINTESTINALNA PODNOŠLJIVOST
- SADRŽI FOLNU KISELINU (400 MCG) I VITAMINE KOJI SU VAŽNI ZA ZDRAVLJE ŽENE
- JEDNOSTAVNA UPOTREBA BEZ VODE

SADRŽAJ JEDNE KESİCE

Gvožde	21 mg
Vitamin C	70 mg
Folat	400 mcg
Vitamin D	10 mcg
Vitamin B12	1,75 mcg
Vitamin B6	1 mg

DOZIRANJE I NAČIN PRIMENE

Jedna kesica dnevno,
sipa se direktno u usta.
Rastvara se bez vode.

• PharmaNutra

AMICUS
Modern Medicines for All

JA IMAM SVOJU APOTEKU!

PITAJTE BENU FARMACEUTA!
KORISTITE NAŠE ZNANJE.

Muči vas umor, napetost, nesanica, glavobolja, bol u mišićima, stres?

Vrlo je verovatno da vam nedostaje **magnezijum u organizmu**. Čak i pravilna ishrana ne obezbeđuje preporučenu dnevnu dozu magnezijuma, te je poželjno putem suplemenata povećati unos.

Bore su neizbežan deo procesa starenja.

Na nastanak bora utiču unutrašnji i spoljašnji faktori (izlaganje sunčevim zracima, pušenje, dehidrirana koža...), ali **postoje koraci koje možete preduzeti da ublažite postojeće bore i pojavu novih**. Uz pravilan izbor preparata za negu vašeg tipa kože možete učiniti svoju kožu lepom, blistavom i zategnutom.

Kako do zdrave, blistave i negovane kože lica?

Pravilna nega kože lica uključuje **četiri osnovna koraka**: čišćenje, toniranje, negu i zaštitu. Pri izboru preparata za negu lica jako je važno da izaberete kvalitetne proizvode koji odgovaraju vašem tipu i stanju kože.

Grčevi kod beba su

vrlo česta pojava. U zavisnosti od uzroka pojave grčeva, **postoji nekoliko opcija kako biste pomogli odojčetu**: kapi na bazi probiotika, čaj od kima ili komorača, kapi koje sadrže enzime i četvrta opcija su kapi koje deluju lokalno u crevima, eliminisu gasove, ali nemaju sistemsko dejstvo.

Stiže nam sezona prehlada!

Ubrzan stil života čini da ne posvećujemo dovoljno pažnje zdravoj ishrani, unosu voća i povrća i zbog toga naš imunitet trpi. U tom slučaju, dodaci ishrani su pomoći u očuvanju zdravlja i jačanju imuniteta. Povećajte unos hrane koja sadrži dosta vitamina C, E, cinka, omega 3 masnih kiselina i vaš imunitet će biti spreman za odbranu od prehlade.

Zapušen nosić kod beba, mnogo uzroka, još više posledica

Higijena i održavanje prohodnosti nosa kod najmladih

U prvim mesecima svoga života, novorođenčad znaju i mogu disati isklučivo na nos. To je period kada nisu sposobna disati na usta, te je održavanje prohodnosti nosića kod njih, od najvećeg značaja.

Razlozi koji dovode do zapuštenog nosića, a zatim i otežanog disanja kod beba, su različiti. U majčinom stomaku fetus se nalazi u amnionskoj tečnosti (plodovoj vodi). Prilikom porođaja, deo te tečnosti ulazi u bebin nosić i potrebno je određeno vreme kako bi se gornji disajni putevi pročistili. Takođe, bebe često povraćaju ili „bljuckaju“ hranu, koja je u tom periodu tečna, bilo da je to majčino mleko ili adaptirana formula. Iako veći deo vraćene hrane, izlazi na njihova usta, deo ponekad dospe i u nosne puteve, što dalje značajno otežava disanje. Kao i kod odraslih, nos kod beba je pripremljen na ulazak prašine i sličnih čestica u organizam i od rođenja luči sluz. Kada u

organizam pojačano ulaze čestice prašine, one uzrokuju začepljene nosa. Bebe se kao i odrasli znaju braniti kijanjem, ali to nije dovoljno da bi pročistile disajne puteve i olakšale disanje. Stanje zapuštenog nosića često zbujuje roditelje, i oni ga poistovećuju sa prehladom. Razlika je u tome, što ono nije praćeno curenjem iz nosića, kao što je to slučaj kod prehlade.

Posledice zapuštenog nosića? Bebe otežano uzimaju hranu, uz nemirene su, loše i nemirno spavaju.

A ukoliko je nosić duži vremenski period zapušten, posledice mogu biti još ozbiljnije. Može doći do bolova u uvu i/ili zapaljenje srednjeg uva. Bebe i deca sa zapuštenim nosićem veoma često imaju bolove u uvu bez zapaljenja srednjeg uva. Uzrok tome je formiranje pritiska (naročito tokom gutanja, duvanja nosa ili brze promene nadmorske visine) na bubne opne. Bubne opne imaju veliki broj nervnih završeta-

ka koji prenose bol, pa je ovaj fenomen veoma bolan (tu se krije i odgovor na pitanje „zašto bebe plaču u avionu?“). Čim je nosić dugo zapušten, dolazi i do zapuštenja Eustahijevih tuba (izvodnih kanala srednjeg uha). A kad se one zatvore, prestaje i normalno isticanje finog sekreta koji iz šupljine srednjeg uva odlazi u grlo. Ovaj sekret se nakupi u srednjem uvu i stvaraju se idealni uslovi za razvoj bakterijske infekcije. Kada se to desi, nastaje zapaljenje srednjeg uva – otitis media. Dete je plačljivo, uz nemireno, loše jede, a često vršne tokom dojenja.

Kako bi izbegli sve ove posledice, važno je edukovati roditelje kako da na pravilan način sprovode higijenu nosića kod svojih najmladih, održavajući ga čistim i prohodnim. Isprihanje nosića obaviti obavezno pre spavanja, po potrebi i pre svakog obroka, a nikada posle. Najadekvatniji i najbezbedniji način je koristiti rastvore koji su izotonični, odn. 0,9%-tni rastvor natrijum hlorida. On ima fiziološku toničnost, vlaži nazalnu sluznicu, i tako uspostavlja fiziološku funkciju cilija. Kada cilije obavljaju svoju funkciju, one osiguravaju odstranjivanje nečistoća koje vazduhom ulaze u nosni hodnik, a među kojima su i potencijalni infekti.

Preporučuje se primena sterilnog fiziološkog rastvora u pojedinačnim dozama, koje su dizajnirane tako da se jednostavno mogu upotrebiti čak i na bebinim malim nozdrvama. Kada je nosić čist, beba pravilno diše, lepo se hrani, mirno spava, dobro napreduje, i raste u zdravo i srećno dete.

MARISOL® Od prvog dana 0+

Sterile

Higijena nosa i očiju kod beba, dece i odraslih

I ZA
NOSIĆ
I ZA NOS

← sterilan fiziološki rastvor
u pojedinačnim dozama

← higijenski pouzdana i
jednostavna upotreba

← ne sadrži konzervante

www.esensa.rs

Pre upotrebe detaljno proučiti uputstvo! O indikacijama,
merama opreza i neželjenim reakcijama na medicinsko sredstvo
posavetujte se sa lekarom ili farmaceutom.

Za Esensa d.o.o., proizvodi MEDICELS HP, 90 Avenue des Champs Elysees, 75008 Paris-France
Nosilac upisa medicinskog sredstva u Registr med. sredstava:
Esensa d.o.o., Slobodna zona Beograd, Viline vode bb, Republika Srbija
Broj rešenja o upisu u Registr medicinskih sredstava: 515-02-00715-16-001, od 22.12.2016. god.
Broj odobrenja promotivnog materijala: 515-09-00008-17-001 od 24.05.2017. godine

Primena BCG vakcine kod novorođenčadi u porodilištu

Prim. Dr **Mirjana Raščanin**, pedijatar-neonatolog, Načelnik Odeljenja neonatologije

BCG vakcina se daje beba-ma u porodilištu nakon 48 sati života, a najčešće na dan otpusta iz porodilišta. Aplikuje se intradermalno u predeo deltoidnog mišića na spoju spoljne i unutrašnje strane leve nadlaktice.

Cilj vakcinacije jeste da se organizam pripremi za odbranu od potencijalnog „neprijatelja“, uokolo u životu dođe u kontakt s njim. Na mestu ubrizgavanja se pojavljuje „ispupčenje“, koja se brzo povuče. Nakon dve do tri nedelje, na istom mestu može da se pojavi crvenilo, a nakon nekog vremena i crvena „papula“. Na njoj se napravi ranica, zatim krusta, a po otpadanju kruste ostaje ožiljak prečnika oko pet milimetara. Ove, lokalne reakcije (na mestu primene vakcine) – ne javljaju se kod svih mališana i nisu pouzdan

pokazatelj uspešnosti vakcinacije, kao ni stanja imuniteta kod deteta.

Treba održavati higijenu kože ako procuri - lokalni antisepetični rastvor. Pražnjenje može da potraje nekoliko dana.

Osim lokalnih reakcija, javlja se i reakcija u regionalnim limfnim čvorovima – koji se, ako se vakcina primeni na pravom mestu, nalaze u pazušnoj jami. Najčešći ishod je blaga zapaljenska reakcija u tim limfnim čvorovima, koja prođe nezapaženo.

Kodoko petine vakcinisanih, ove reakcije su intenzivne, sa izraženim zapaljenjem limfnih čvorova u pazuzu – tada govorimo o besežitisu. Limfne žlezde su znatno uvećane, bolne, što obično traje nekoliko nedelja, a najčešće se povlači spontano. Ponekad se može desiti da žlezda omekša i da se na koži stvori „otvor“ kroz koji curi gnj, što zahteva upotrebu antibiotika i hiruršku intervenciju. Ukoliko je vakcina ubrizgana u nadlakticu – malo iznad predviđenog mesta, ovakve promene će se odigrati u limfnim žlezdamama iznad ključne kosti sa iste strane tela. Imaćemo ružan ožiljak.

Većina dece nema nikakve probleme posle BCG vakcine. Postoje situacije koje traže konsultaciju pedijatra, ponekad i dečjeg hirurga:

- kada je otok limfne žlezde u pazuzu veliki, postepeno se povećava, a koža iznad nje je crvena
- ako se desi da se limfna žlezda „procuri“ i iz nje curi sukvičav ili žućkast sadržaj
- ukoliko beba dobije povišenu temperaturu ili postane nervozna, slabije jede, a nema drugih vidljivih razloga osim besežitisa

Kontraindikacije za primenu BCG vakcine su sledeće:

- Novorođenče – sa imunodeficiencijom,
- na kortikosteroidnoj terapiji,
- novorođenčad majki sa HIV-om,
- akutno febrilno stanje kod novorođenčeta,
- prisutne generalizovane septične promene po koži bebe,
- preterminsko dete sa telesnom masom koja je manja od 1500g,
- majka sa TBC u toku trudnoće (konsultacija sa pulmologom neophodna),
- novorođenčad kod kojih je rađena eksangvino-transfuzija (odlaže se do 6 meseci),
- primena krvnih derivata u toku boravka i lečenja u porodilištu (odlaže vakcinaciju od 6–8 nedelja od primene derivata).

Novorođenčad kod kojeg zbog privremene kontraindikacije nije sprovedena vakcinacija u porodilištu, odloženo se vakcinišu kada to naloži pedijatar u primarnoj zaštiti. Pedijatar upisuje u otpusnu listu novorođenčeta datum davanja i seriju BCG vakcine, a vakcina obezbeđuje zaštitu do 80 odsto.

Majčino mleko
- najbolja hrana!

Fitolat® tablete

Prirodno rešenje za dovoljno mleka!

- podstiče brže nadolaženje mleka
- povećava količinu majčinog mleka

Iskustvo korisnika

Pošto mi mleko nakon porođaja nikako nije krenulo, rekla sam mužu da mi donese Fitolat u porodilište. Prvu tabletu sam popila oko 18h, drugu oko ponoći i u 5 ujutro mleko je krenulo. Mališa je počeo lepo da sisa, da guta i naravno odmah je dobio i na težini.

Olah Marija, Gunaroš

*Pročitajte više o iskustvima sa Fitolat-om na: www.lifemedic.co.rs/fitolat

4 standardizovana biljna ekstrakta u 1 tableti:

HMELJ

KOMORAČ

GRČKO SEME

VERBENA

PRIRODAN – EFIKASAN – BEZBEDAN

Proizvođač:
Pharmalife
RESEARCH ITALY
NAUKA & PRIRODA

Ekskluzivni distributer:
Lifemedic
Fitoterapija i zdravlje
info tel: 011 67 91 422

β HEMOLITIČKI Streptokokok grupe

B – uvek aktuelan uzročnik neonatalne sepse

Prim. Dr. **Mirjana Raščanin**, pedijatar-neonatolog, Načelnik Odjeljenja neonatologije

Novorođenačka sepsa predstavlja patofiziološki odgovor na prisustvo mikroorganizama ili njihovih toksina u krvi u prvih 28 dana po rođenju. Od početka primene antibiotika učestalost uzročnika se menjala, ali je neonatalna sepsa izazvana β hemolitičkim streptokokom grupe B (GBS) ostala jedan od vodećih uzroka morbiditeta i mortaliteta u novorođenačkom periodu. Iako je poslednjih godina mnogo učinjeno u cilju prevencije vertikalne transmisije GBS sa majke na fetus uvođenjem skrininga trudnica na infekciju ovom bakterijom u periodu od 35. do 37. nedelje gestacije, kao i u primenom profilaktičke antibiotičke terapije, ova bakterija je i dalje jedan od najčešćih uzrokovača neonatalne sepse.

Trudnice čija su novorođenčad u visokom riziku za razvoj GBS infekcije su one u čijim je brisevima (vaginalnom i/ili cervicalnom) ili urinokulturi izolovan GBS (a nisu dobiti antibiotsku terapiju pre ili tokom porođaja), kada nastupi prevremeni porodaj tako da skrining na GBS nije mogao biti sproveden, ukoliko je proteklo više od 18h od prsnuća plodovih ovojaka do rođenja deteta, ukolika je majka neposredno pre ili tokom porođaja imala povišenu telesnu temperaturu, ili je prethodno dete imalo tešku infekciju uzrokovanoj ovom bakterijom. U cilju primarne prevencije razvoja rane (u prvih 72h po rođenju) i kasne neonatalne infekcije uzrokovane ovom bakterijom, savetuje se primena intrapartalne antibiotičke terapije kod trudnice koju će ordinirati ginekolog - akušer. Neophodno je da prođe najmanje četiri sata od primenjene doze leka do rođenja deteta kako bismo smatrali da je primarna profilaksa adekvatno sprovedena.

Po rođenju deteta koje je u riziku za razvoj GBS infekcije biće učinjen klinički pregled od strane pedijatra – neonatologa uz proveru određenih laboratorijskih i bakterioloških analiza. Biće razmotreni i svi faktori rizika sa posebnim osvrtom na podatak da li je majka dobila

antibiotsku profilaksu ili ne. Odluka o daljem praćenju i eventualnom lečenju deteta biće doneta na osnovu detaljnog, sveobuhvatnog sagledavanja dobijenih podataka. Zbog brze progresije bolesti i mogućnosti nepovoljnog ishoda, antibiotička terapija se mora započeti bez odlaganja u slučaju da novorođenče ispoljava simptome koji bi mogli da ukazuju na razvoj infekcije, ukoliko postoje odstupanja u vrednostima učinjenih laboratorijskih analiza koja bi nam ukazala na razvoj infekcije ili je pak dobrog opštег stanja ali antibiotička profilaksa nije sprovedena prema važećem protokolu. Ukoliko dobijemo podatak da je majka adekvatno dobijala antibiotsku terapiju, a radi se o vitalnom, zdravom novorođenčetu sa urednim fizikalnim nalazom i vrednostima

učinjenih laboratorijskih analiza, primena antibiotičke terapije u datom trenutku neće biti potrebna. Tokom boravka u bolnici sva novorođenčad se svakodnevno pregledaju. Ukoliko bi u narednim danima ipak došlo do izmene u opštem stanju deteta i pojave simptoma koji bi mogli da ukazuju na razvoj infekcije (povišena ili snižena telesna temperatura, problemi sa prihvatanjem obroka (bljuckanje, povraćanje, itd.), problemi sa disanjem (ubrzano, otežano), uznenamirenost ili pospanost, itd.) bile bi preduzete adekvatne mere zbrinjavanja deteta. Potrebno je naglasiti da navedeni simptomi mogu biti deo kliničke slike i brojnih drugih bolesti u ovom uzrastu, te će pedijatar nakon kliničkog pregleda odlučiti koja dopunska ispitivanja je potrebno učiniti, posle čega će doneti odluku o uvođenju adekvatne terapije.

Dakle, u cilju primarne prevencije invazivne infekcije izazvane β hemolitičkim streptokokom grupe B kod novorođenčadi važno je redovno praćenje trudnoće, skrining trudnica i primena intrapartalne antibiotičke profilakse prema protokolu.

Brižljivim postnatalnim praćenjem novorođenčadi koja su u visokom riziku za razvoj infekcije i pravovremenim prepoznavanjem prvih znakova infekcije uz uvođenje adekvatne terapije, pedijatri - neonatolozi imaju nezamenljivu ulogu u prevenciji teških obika i kasnih komplikacija neonatalne GBS infekcije.

Sreća raste sa Humanom.

Da bi vaša beba rasla zdrava i srećna potrebna joj je sva nega i najbolja ishrana koju joj vi kao majka možete pružiti. Primenom najnovijih naučnih saznanja Humana pruža optimalnu ishranu za svaku fazu prirodnog razvoja vaše bebe.

Sa iskustvom dužim od 65 godina Humana obezbeđuje hranu za mame i bebe sa kontrolisanim i sertifikovanim kvalitetom iz Nemačke.

Dojenje je najbolji vid ishrane za vašu bebu. Posavetujte se sa pedijatrom ili pedijatrijskom sestrom ukoliko želite da koristite mlečnu formulu.

Humana
za mamu i mene

Generalni zastupnik:
PharmaSwiss - Valeant, Batajnički drum 5A, 11080 Beograd, Srbija

www.humana-baby.rs

Humana Srbija

Novo

UNAPREĐEN ZA BUDUĆNOST

Ista formula-novo praktičnije pakovanje!

Jednostavno
otvaranje

Praktičan
poravnjivač merice

Držać merice
u poklopcu

Jedinstveno zatvaranje
čuva svežinu

Pronutra⁺

Generalni zastupnik i uvoznik za Srbiju:

KIBID d.o.o. • Autoput za Novi Sad 152, 11080 Beograd, Zemun.
Tel/fax: +381 11 2198 235 • Medicinska info linija: 0800 250 005
kibidmed@kibid.rs • www.kibid.rs • www.aptaclub.rs • aptaclubsrbsr

Babyness, odnos roditelja i deteta

Odnos roditelja i deteta, koji počinje rođenjem, osnova je na koju se nadgrađuje ceo dalji razvoj.

Ksenija Vitilić
dipl. psiholog, savetnik
sistemske porodične
psihoterapije
Centar za psihološku podršku,
tretman i edukaciju, „Eqvita“

Bizak odnos roditelj – dete ne formira se u jednom trenutku; on se razvija tokom mnogo godina. Međutim, neki faktori deluju neposredno nakon rođenja i postavljaju osnovu za budućnost, a to su početne reakcije roditelja na izgled bebe i rani kontakti roditelja i deteta.

Kako rođenje izgleda samoj bebi?

Od svih životnih promena, rođenje je najveća. Nijedan drugi događaj ne sadrži tako burne promene i ne zahteva tako veliko prilagođavanje u tako kratkom vremenu. Pre rođenja, amnionska tečnost obezbeđuje vlažnu i toplu sredinu, a fetus kontinuirano dobija kiseonik i hranu preko pupčane vrpce. Sredina koja čeka novorođenče

nakon napuštanja majčine utrobe suva je i hladna. Kada je pupčana vrpca presečena i vezana, automatsko snabdevanje kiseonikom i hranom naglo je prekinuto. Pluća se naprežu da bi unela kiseonik po prvi put; hrana sada dolazi samo povremeno, i beba se mora potruditi za nju sisanjem.

Tokom nekoliko sati fetus je guran kroz porodični kanal, gde doživljava pritisak, a ponekad nema dovoljno kiseonika. Na kraju ovog ne mnogo prijatnog putovanja, novorođenče vade iz toplog, tamnog skloništa u hladnu, svetu bolničku sobu. Teško je zamisliti ovo iskustvo drugaćije nego kao traumatično. Istraživanja doživljaja rođenja usmerena su na biološke mehanizme kojima je beba opremljena za savladavanje prisutnog stresa. Kada počne porođaj, fetalno lučenje adrenalina i drugih hormona stresa štiti novorođenče od nepovoljnog uslova kojima je izloženo. Pomenuti „hormonalni talas“ dovodi bebu u stanje budnosti, što jača vezu između majke i bebe tokom prvih sati života.

Razvoj samopouzdanja

Najraniji kontakt između majke i deteta izuzetno je važan za formiranje emocionalne veze među

EQVITA

CENTAR ZA PSIHOLŠKU PODRŠKU, TRETMAN I EDUKACIJU

065/410 92 67

office@eqvita.rs i www.eqvita.rs

njima. Istraživanja su pokazala da, ako je majci i detetu dozvoljeno da budu u bliskom fizičkom kontaktu neposredno posle rođenja, složena interakcija između njih pomaže njihovom zblžavanju. Istraživači pretpostavljaju da hormoni koji se luče u majčinom telu tokom porođaja čine majku spremnjom za stvaranje emocionalne veze sa bebotom.

Biologija se pobrinula da već sam bebin izgled (Babyness) privlači odrasle da se brinu o njoj. Neodoljivo, bespomoćno malo biće izaziva kod roditelja potrebu za zaštitom i nežnošću. Pošto je beba bespomoćna u mnogim aspektima, njen opstanak praktično zavisi od podrške i zaštite njenih roditelja. Razvoj bliskog odnosa i emocionalne vezanosti između bebe i roditelja od suštinske je važnosti za dobrostanje bebe.

Preduslov za stvaranje emocionalne privrženosti je svakako fizički kontakt. Poželjno je da dete provodi što više vremena u blizini majke u prvim mesecima života kako bi se stvorila i održala ta emotivna veza. Dojenjem se jača (biološki) imunitet deteta, a držanjem u naručju, maženjem i nežnim obraćanjem stvara se samopouzdanje koje je osnova zdravog životnog razvoja svakog deteta.

Trío Sprint

Ako se voziš sa mamom, ili te tata nosi, živi od rođenja sa vетром u kosil! Trío sistem je sve što vam treba, od prvog dana do prvog koraka!

Kolica.

Nosička.

Auto-sedište

Torba

Dunjica

Zaštita za kisu

39.990 RSD

Cena važi u Aksa Kids Mega Store prodavnicama.

prodaja online
aksa
KidsMegaStore

chicco
uvek uz dete

Proizvode možete naći u
Aksa Kids Mega Store prodavnicama

[f Chicco Srbija](#)

Prenatalna muzička stimulacija bebe

Dokazano je da bebe pored toga što čuju one osećaju i počinju da uče još u stomaku. Jedna od bitnih stvari koje se tiču prenatalnog perioda i muzike je i to da prenatalne zvučne forme predstavljaju važnu razvojnu komponentu obzirom da one stvaraju osnovu za kasniji proces učenja i ponašanja.

Muzika stimuliše rast moždanih struktura i konektuje mnoga moždana područja. Učenje se zasniva upravo na plasticitetu mozga a koji je najizraženiji u prvim godinama života; premda se on razvija i tokom celog života ali ne tom brzinom.

Prenatalna muzička stimulacija može da da sjajne rezultate na san i regulaciju bebe, po rođenju. Bebe se sećaju muzike koju su slušali u stomaku. Bliska muzika je ta koja deluje na bebinu pažnju, umiruje i opušta. Nova istraživanja su pronašla da deca mogu da prepoznaču i preferiraju onu muziku kojoj su bili izloženi intrauterino, pa i godinu dana po rođenju. Tome u prilog, bebe koje čuju istu muziku koju su slušali u stomaku, brže zaspaju i duže spavaju nego bebe koje nisu imale ovaj vid prenatalne stimulacije. Puštanje iste muzike posle rođenja pomaže uspostavljanju boljeg ritma spavanja, a što je ujedno daje i priliku mladim roditeljima da se odmore.

Rana bliskost sa muzikom nudi i mnoge druge prednosti za bebe, npr. razvoj bebi-nog jezičkog kapaciteta, slušne memorije, inteligencije, dara za imitaciju. Muzika korištena tokom trudnoće će stvoriti jake i važne obrasce posle rođenja i tokom prvih godina života. Bebe stimulisane u majčinom stomaku imaju daleko više mogućnosti za kontaktom za umetnošću te razvoj kreativnosti u kasnjem uzrastu.

Mamin glas kao najveličanstvenijih instrument

Jedan od najvažnijih i najistaknutijih zvukova u dečjem životu je svakako mamin glas. On je prvi kojeg čuju, postaje im blizak, prepoznaju ga i razlikuju od drugih. Sve 4 karakteristike su prisutne pre i posle rođenja. Nije li to fascinatno? Ovde imamo uključen proces učenja i jedan je od prvih proces učenja koje bebe prolaze.

Mamin glas može da pomogne u tranzicijama, povezivanju i produbljivanju odnosa, umirivanju, opuštanju bebe.

- Za novorođenčad mamin glas predstavlja osnovu za prevazilaženje tranzicija npr. velike kao što je rađanje – materica/svet, ali i za druge tranzicije poput vožnje kolima, budnosti/ulazak u sna/presvalčenja/svalačenja...
- Za novorođenčad mamin glas predstavlja

osnovu za zdravu povezanost (engl. Bonding). - Za novorođenčad mamin glas predstavlja osnovu za razvoj kontakta (glasom) koji je prvi i stoga neophodan za stvaranje baze za prve komunikacijske veštine.

- Za novorođenčad mamin glas predstavlja osnovu za umirivanje, tešnje i opuštanje. U kombinaciji sa toplim dodirom, glas je najčešće esencijalna komponenta za umirivanje. Zapamtite, dete na zanima kako vaš glas zvuči – upravo kao takav njemu je najukusniji i najveličanstveniji instrument za njegove uši, mozak i osećanja.

Pevanje – pre nego samo pričanje – održava bebu smirenom i može da jača vezu za roditeljima, poboljšava zdravlje, povećava jezičku fluentnost. Bebe prepoznaju glas mnogo ranije nego što prepoznaju mamino lice i glas je veoma snažno sredstvo za bebu. Istraživanje Sandra E. Trehub dopunilo je i mnoge druge studije koje teže da objasne zašto je muzika, posebno pevanje, sveprisutno u kulturama širom sveta. Moglo bi biti to da mu-

Uspavanke u prenatalnom periodu

Kako biste se dublje povezali sa svojom bebot bilo bi korisno da uspavanke počnete pevati još pre rođenja. Na taj način se bebe, još u stomaku, navikava na majčin glas, njenu modulaciju, intonaciju. Njen glas pruža sigurnost. Jedno trebate znati, iako beba ne razume još značenje reči, upućenih njemu ili njoj, ono neće imati teškoću u otkrivanju ljubavi koju ste upravo poslali pesmom. Dakle nije bitno KAKO pevate već način kako se pesma prenosi.

Beba koja se navikne na različite melodije još u stomaku imaće veliku korist i kasnije obzirom da su ga one upravo umirivale u prenatalnom periodu i uspeće da ga opuste i kasnije po rođenju. Beba će vezati asocijaciju na muziku sa onim što je blisko i prijatno, dajući mu sigurnost i poverenje.

Pejvajte svojoj bebi i nikako se ne opterećujte kvalitetom vašeg pevanja. Vaš glas je najlepši i najveličanstveniji instrument i zato ga iskoristite, odmah. Na taj način gradićete još snažniju i veoma važnu prenatalnu vezu sa svojom bebom.

zika ima važnu razvojnu funkciju i stoga, čak od rođenja, mi smo podešeni da održimo pažnju na pevanje pošto ono ima modulirajući efekat na kortisol, održavajući ga optimalnim za pozitivnu pažnju. Dokazi govore da je pevanje bebamaj najdelotvornije za njihovu regulaciju emocija i usmeravanje pažnje. Obe veštine su povezane sa učenjem. Sretna, angažovana beba može da učini sretnijim i lakšim roditeljski život što ujedno i njih same čini samouverenijim i slobodnjim.

Glas/slušanje ima adaptivnu ulogu - on održava majku fizički i emocionalno bliskom svojoj bebi i stoga usaglašenom sa njениm potrebama (što nije slučaj kod postnatalne depresije).

Milijana Majstorović Kožul,
defektolog, muzikoterapeut
Musica baby bonding instruktur
www.synchronylab.com

Kako da negujete bebu zimi

Roditelji beba rođenih u zimu suočavaju se sa brojnim nedoumicanama: kada i kako izvesti bebu prvi put na polje, da li je dovoljno toplo u domu, da li je vazduh previše suv, kako zaštititi novorođenče od virusa?

Prva šetnja bebe zimi

Da biste krenuli u šetnju zimi, poželjno je sačekati da se beba adaptira na spoljnju sredinu i izvesti je tek kada napuni mesec dana. Podrazumeva se da je potrebno da ovako dugo čekate samo ako su temperature ispod 0 stepeni konstantno. Najbolje bi bilo, da je moguće da to bude miran dan, bez vетра i sa malo sunca. Idealan trenutak za prvu šetnju bebe se smatra momenat kad je bebi otpao pupak i kada je toplije vreme. Nekoj bebi se to dogodi već posle 3, dok druge moraju da čekaju i desetak dana. Prvo ih možete izvesti na terasu, ispred kuće ili u dvorište, a onda postepeno povećavati vreme. Prvu šetnju ograničite na 15 minuta, a svakog narednog dana povećavajte za po 5 minuta. Šetnja će bebi prijati da bolje spava i ima apetit.

Bebu za izlazak obucite slojevito. Najpogodniji izolator je nekoliko tankih slojeva odeće. Potrebno je bebu i dodatno utopliti do trećeg meseca, jer one još uvek nemaju dobru termoregulaciju.

Beba se može izvoditi do temperature koja iznosi -10 stepeni. Ukoliko je niža, bilo bi dobro da odložite izlazak. Takođe, izbegavajte da izvodite bebu ukoliko duva jak vetar, pada kiša ili sneg i posebno ako je magla.

Bebu za izlazak obucite slojevito. Najpogodniji izolator je nekoliko tankih slojeva odeće. Potrebno je bebu i dodatno utopliti do trećeg meseca, jer one još uvek nemaju dobru termoregulaciju.

Ukoliko vreme ne dozvoljava izlazak, trudite se da što češće provetrvate prostorije u kojima beba boravi.

Beba i sув vazduh

Zimi je u većini stanova sув vazduh. Deca koja borave u takvom prostoru imaju sklonost isušivanja kože, koja postaje suva, crvenasta i počinje da se peruta.

Suva sluzokoža nosa prouzrokuje smanjenu otpornost na prehlade.

Temperatura vazduha ne bi trebala prelaziti 22 stepena danju i 18 stepeni noću. Na radijatorima ili peći obavezno držite posude sa vodom ili obezbedite električni osveživač vazduha. Vodite računa da svakodnevno, čak i više puta dnevno, a posebno u vreme prehlade, čistite fiziološkim rastvorom bebine oči i nosić. Ušni kanal čistite uvijenom maramicom ili vrhom peškira umočenim u toplu vodu.

www.demetra.rs

Uriage BEBE Cold krema

idealna za jesen i zimu jer štiti nežnu bebinu i dečiju kožu od spoljašnjih agresivnih faktora.

Izuzetno hranljiva krema koja sadrži pčelinji vosak, vazelin, glicerin i 30% Uriage Termalne Vode.

Bez mirisa i parabena, hipoolergena.

Uriage BEBE Krema za kupanje

sadrži nežne čisteće agense, 1/3 mleka sa Illipe puterom, čisti kožu, a istovremeno je hidriraju, hrani i ostavlja nežan miris na koži.

Može da se koristi za lice, telo kao i za vlasiste.

Oftalmološki je testirana, ne sadrži sapune i parabene i pogodna je za najosetljiviju kožu beba i dece.

Prva nega za vaše najmilije

Proizvodi specijalno formulisani za nežnu kožu najmlađih.

Uriage BEBE Prva krema za pelenski osip

sadrži patent POLY-2P koji štiti bebinu kožu od štetnih agenasa fecesa i urina, izoluje je, hrani i obnavlja.

Može se koristiti preventivno kao i kada je osip prisutan. Krema se brzo upija, lagane je teksture i neokluzivna.

Uriage BEBE Prvo hidrantno mleko

namenjeno je za svakodnevnu negu kože, sadrži Ši puter, Aloe Veru, Illipe puter, hidriraju, hrani, omekšava i umiruje kožu. Pogodno za lice i telo, bez parabena je i hipoolergeno.

care

Brinemo o najmlađima

Vlažne maramice
za bebe, više vrsta
72/1

Dečiji
vlažni toalet
papir 60/1

Štapići
za uši za bebe
200/1

Kupka i
šampon za
bebe 400ml

Krema
za bebe
200ml

Sapun
za bebe
100g

Puder
za bebe
100g

Pelene za bebe,
više vrsta i veličina

MAXI

SHOP&GO

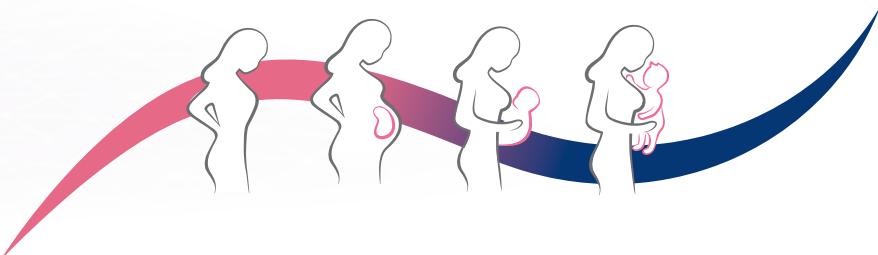
Tempo

Novalac

Kapsule najnovije generacije za trudnice i
paleta mleka za optimalan rast i razvoj odojčadi

Novalac prenatalne kapsule za
žene u vreme planiranja
trudnoće, za trudnice i dojilje

Rastem s ljubavlju.
Rastem uz kvalitetnu
mlečnu formulu.

Izaberite kvalitet u apotekama!

www.novalac-prenatal.rs

www.novalac.rs

Važno obaveštenje: Majčino mleko je najbolja hrana za odojčad. Mlečne formule se upotrebljavaju samo po savetu stručnjaka iz oblasti medicine, farmacije, ishrane ili druge stručne osobe, koja je odgovorna za brigu o majci i detetu.

Dodatak ishrani nije zamena uravnoveženoj i raznovrsnoj ishrani.

UP Medi-Europa SA

MEDIS

VESTI

Akcija „Parking-servisa” - Parkiraj auto i pomozi porodilištu

Akcija „Bebi parking mesto”, koju je pokrenulo Javno komunalno preduzeće „Parking-servis” Beograd, omogućava svim vozačima da pomognu porodilištima. Sve što je potrebljeno jeste da se parkirate na jedno od devet označenih parking-mesta koja se nalaze ispred porodilišta i novcem kojim platite parking učestvovate u kupovini medicinske opreme.

„Bebi parking mesta” kojih ima ukupno 9, postavljena su ispred porodilišta GAK „Narodni front” kao i Instituta za ginekologiju i akušerstvo u Kliničkom centru Srbije i KBC „Zvezdara”, koja se nalaze na području zonskog sistema parkiranja. Sav prihod biće namenjen kupovini neophodne medicinske opreme za porodilišta.

50 evra u dinarskoj protivvrednosti svim bebama rođenim na Svetski dan štednje

Svetski dan štednje, 31. oktobar, Komercijalna banka obeležila je tradicionalnom akcijom, koju sprovodi od 2004. godine – sve bebe rođene tog dana, dobile su na poklon dinarske štedne knjižice, sa orloženih 50 evra u dinarskoj protivvrednosti. Roditelji beba rođenih 31. oktobra na teritoriji cele države, pozvani su da se jave najbližoj ekspozituri Banke do kraja godine, kako bi podigli štednu knjižicu za svoje dete. Potrebno je da kod sebe imaju Izvod iz matične knjige rođenih i prijavu prebivališta deteta.

Bebama s ljubavlju

U želji da naši najmlađi imaju najbolju negu, kompanija Nelt Pharmaceuticals donirala je bebama u GAK Narodni front Seba Baby gel za kapanje, kao i Seba Baby protiv ojeda i osipa.

GAK Narodni front dobio Centar za vantelesnu oplodnju

Odeljenje za vantelesnu oplodnju GAK „Narodni front” dobilo je najsavremeniju opremu, te se sada može očekivati da uspešnost tih procedura bude veća, a parovima je omogućeno da u toj klinici čuvaju embrione za svaki naredni pokušaj, ukoliko prvi ne bude uspešan.

U obnovu odeljenja i nabavku opreme uloženo je 55 miliona dinara, od toga 30 miliona obezbedilo je Ministarstvo zdravlja, dok je 25 miliona obezbedila kompanija „Nektar”. Ministara zdravlja Zlatibor Lončar rekao je da u Srbiji ima oko 400.000 parova koji imaju problem da dobiju dete i da je to svetski problem koji se stalno povećava.

Država je, kako kaže, preduzela brojne mere kako bi se takvim parovima išašlo u susret, te su tako obezbedena tri pokušaja vantelesne oplodnje o državnom trošku i starosna granica pomerena je sa 40 na 42 godine.

„Radimo na tome da se omogući o trošku države i više od tri pokušaja, ali hoćemo da sredimo sistem, da možemo da kontrolišemo koliko je novca uloženo i koja je uspešnost, odnosno koliko je beba rođeno”, pojasnio je on.

Narodni front je, dodaje, dobio najnoviji i najbolji centar u Srbiji, što ih obavezuje da imaju i najbolje rezultate u Srbiji.

„Pratićemo uspešnost ove klinike, a mera za uspeh su rođene bebe”, rekao je ministar i dodaо da je do sada u „Narodnom frontu” rađeno godišnje oko 300 takvih porocedura, a da će se nastojati da se taj broj poveća i bude između 500 i 600 procedura.

„Narodni front” je dobio i banku gde će moći da se čuvaju embrioni parova koji iz prvog pokušaja nisu mogli da ostvare potomstvo. To će im omogućiti da ne moraju da ponavljaju teške procedure stimulacije koje su bile zdravstveno teške i rizične.

U privatnim klinikama parovi su do sada moralni da plaćaju čuvanje, dok će u Frontu biti o trošku države.

Direktor GAK „Narodni front” prof. dr Željko Miković kaže da sada imaju najsavremenije

Odeljenje za vantelesnu oplodnju u državi i da se uslovi rada izjednačavaju sa svetskim centrima, te da se očekuje i uspešnost na tom nivou.

„Uspešnost vantelesne oplodnje u ‘Narodnom frontu’ do sada je bila oko 30 odsto, a računamo da bi sada mogla da bude oko 35 odsto. To je maksimum koji postoji u svetu, više od toga ne može da se postigne”, naglasio je on.

Direktor Kompanije „Nektar” Mihailo Janković da zadovoljan što će sada mnogo više parova moći da ostvare potomstvo i što neće morati da putuju i u inozemstvo.

„Kompanija ‘Nektar’ je porodična kompanija koja poštuje porodične vrednosti i vidi porodicu kao stub razvoja svakog društva. Srbija se suočava se sa negativnim prirodnim priraštajem i zbog toga smo hteli da damo pozitivan primer i drugima”, rekao je on.

Kada se usvoje podzakonska akta, neophodna za početak primene Zakona o biomedicinski potpomognutoj oplodnji, koji je usvojen pre nekoliko meseci, stvorice se mogućnosti i za donaciju reproduktivnih ćelija. Pri planiranju budžeta za narednu godinu, država će pokušati da isplanira i dodatnu podršku za parove, i tako stvoriti uslove za više beba.

Postupak lečenja steriliteta u Srbiji ove godine urađen je kod 1.640 zdravstvenih osiguranika.

mamaRoo® 4

- Ljuljašaka namenjena za uzrast od rođenja do 9 meseci
- Ljuljaška „modernog doba“
- 5 načina ljuljanja
- 4 vrste melodija i mogućnost priključivanja na MP3 telefona
- Upravljanje pokretima ljuljaške i muzikom sa Vašeg pametnog telefona

PARABENS FREE
hypoallergenic
CLINICALLY TESTED

MR CARROT AEROSOL THERAPY PINSTON DEVICE

Dišite punim plućima

Jedan od načina lečenja respiratornih oboljenja je primena aerosol terapije, tj. inhalacije. Za razliku od unošenja leka putem krvotoka koji se „raspe“ po celom organizmu, putem inhalacije postiže se maksimalna koncentracija leka baš na obolelo mesto.

Ovaj inhalator je karakterističan po efektivnosti i brzini terapeutskih seansi. On nudi brzu inhalaciju, tj. iste količine leka se rasprše za duplo manje vremena nego kod tradicionalnih raspršivača.

Pic inhalator u obliku zeke je specifičan i po atraktivnom dizajnu, posebno prilagođenom deci, kako bi ona što prijatnije podnела terapiju. Ali, zahvaljujući dodacima poput maske za decu i odrasle, nastavka za usta i nos, inhalator Mr Carrot Aerosol Therapy Pinston Device mogu koristiti svi članovi porodice, naročito u kućnim uslovima.

PRE UPOTREBE DETALJNO PROUČITI UPUTSTVO!
O indikacijama, merama opreza i neželjenim reakcijama na medicinsko sredstvo posavetujte se sa lekarom ili farmaceutom

Apoteka Narodni front

Kompletan AVENT program na akcijskim cenama

AVENT pumpica 5.241,60

AVENT sterilizator 4.550,40

NUK program na akcijskim cenama

CAM program na akcijskim cenama

Kompletan program

za trudnice i bebe

Nega lica i tela

Prirodna kozmetika

U ponudi imamo

HLAMISAN

**Pri kupovini
pokloni iznađenja
za praznike.**

Naš tim lekara za lečenje infertiliteta:

Prof. dr sci. med. **Eliana Garalejić**

Prim. dr mr sci. med.

Biljana Arsić

Prim. dr sci. med. **Milan Perović**

Mr sci. med. dr

Dragana Bojović Jović

Dr **Dragana Lekić**

Dr **Dejan M. Pavlović**

Dr **Nenad Đorđević**

Mr sci. med. **Maja Vujović**

Biljana Macanović,

klinički embriolog

Veselin Draganic,

klinički embriolog

Dina Danilović,

klinički embriolog

Medicinske sestre:

Manojlović Tanja

Vulić Dragana

Čačević Danica

Brož Maja

Medić Dragana

Mladenović Jasmina

Mandić Karanović

Rosana

Kadijević Angelina

Petrović Dragana

Ujić Ana

Pesterac Milica

Dobrić Tanja

Petrović (Miograd)

Marija

Spremačica

Damjanović Višnja

Predstavljamo vam...

Odeljenje za artificijelnu reproduktivnu tehniku sa dnevnom bolnicom

Načelnik: Prof. dr sci. med. **Eliana Garalejić**

Glavna sestra: VMS **Suzana Mijailović**

Naši lekari specijalizovani za lečenje infertiliteta, embriolozi i medicinske sestre imaju bogato radno iskustvo u ispitivanju i lečenju infertilnih pacijenata. Bliskom saradnjom i razmenom bogatog stručnog iskustva ostvarili su timski rad i pristup pacijentu koji parovi koji leče sterilitet na našem odeljenju opisuju kao podržavajući, saosećajni i visoko profesionalni.

Ono što razlikuje naš rad u odnosu na metode u drugim centrima za vantelesnu oplodnju je individualizovan prostup pacijentu. Nakon detaljnog pristupa u dijagnostici i pripremi pacijenta za proces vantelesne oplodnje, terapija se prilagođava svakom pojedinačnom pacijentu, imajući u vidu sve njegove zdravstvene i reproduktivne osobnosti. Na našem odeljenju se obavljaju komisjski pregledi pacijenata u cilju ispunjenosti uslova za proces vantelesne oplodnje finansirane od strane Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje, kao i brojni konsultativni pregledi. Tokom ovih komisjskih i konsultativnih pregleda se

obavlja detaljan razgovor sa pacijentom, kada se nakon uzimanja anamnestičkih podataka i uvida u rezultate prethodnih dijagnostičkih procedura pacijentima ukazuje na moguće uzroke neplodnosti i predložavaju im se različiti vidovi daljih dijagnostičkih i terapijskih procedura. Tom prilikom se pacijentima objašnjavaju prednosti i mane predočenih terapijskih mogućnosti i pomaže se pacijentima da izaberu najbolju terapijsku opciju. Pored veštački potpomognutih procesa oplodnje, a koji su osnovne delatnosti lekara našeg odeljenja, članovi našeg tima takođe izvode dijagnostičke i terapijske procedure koje služe za što optimalniju pripremu pacijenata za procese medicinski potpomognute oplodnje. Tako oni učestvuju u dijagnostičkim procedurama (laparoskopije, histeroskopije, obični i dopler ultrazvučni pregledi) i operativnim procedurama koje imaju za cilj lečenje steriliteta (uključujući i laparoskopske operacije), hormonska lečenja, hormonskoj stimulaciji folikulogeneze za različita indikaciona područja. Kada su sve ove mogućnosti iscrpljene, a ne dolazi do ostvarivanja trudnoće, medicinski potpomognuta oplodnja je dalja terapijska opcija

za infertilne parove. Metode medicinski potpomognute oplodnje koje se primenjuju na našem odeljenju su intrauterine inseminacije, klasična vantelesna oplodnja i vantelesna oplodnja uz direktno ubrizgavanje spermatozoida u jajnu ćeliju žene.

Svake godine obavimo aspiracije jajnih ćelija u oko 270 infertilnih žena, a nakon čega se obavlja proces vantelesne oplodnje. Do sada je vantelesna oplodnja uradjena u više od 2.500 parova, a kao rezultat toga rodjeno je više od 600 beba. Poslednjih nekoliko godina procenat kliničkih trudnoća nakon vantelesne oplodnje je uvek preko 50%. Ovakvi rezultati su posledica dugogodišnjeg napornog rada nastalog nakon pionirskih koraka u vantelesnoj oplodnji u ovom regionu Evrope.

Ginekološko-akušerska klinika "Narodni front" je prva klinika u Srbiji, ali i na prostorima bivše Jugoslavije u kojoj je davne 1986. godine obavljena vantelesna oplodnja, kao i prva klinika u regionu gde je 27. juna 1987. godine rođena prva "beba iz epruvete". Kao posebno odeljenje koje se bavi vantelesnom oplodnjom, Odeljenje za artificijalne reproduktivne tehnike sa dnevnom bolnicom je zvanično osnovano 2006. godine. Od tada do danas, naše odeljenje ima vodeću poziciju u regionu i jedno je od najmodernijih i najinovativnijih. Naše odeljenje je prepoznato u Srbiji i inostranstvu kao odeljenje sa najvišim kvalitetom medicinskog tretmana, što potvrđuju kliničke i naučne studije obavljene na našem odeljenju, kao i brojna predavanja po pozivu u zemlji i inostranstvu, održana od strane članova našeg tima. Pored svega spomenutog, naše odeljenje je referentni centar u zemlji i regionu za lečenje komplikacija vantelesne oplodnje, uključujući i sindrom hiperstimulacije.

Nega majke i deteta

Zdrav početak, za zdravu budućnost

Uvoznik i distributer za Srbiju: **MCG Group d.o.o.**,
Obrovačka 21, 21203 Veternik, Novi Sad,
tel: 021/824-936, 011/319-0771
www.mcggroup.rs; www.kidsland.rs

ŠVAJCARSKA BANKA MATIČNIH ĆELIJA

Najsigurnije za najvrednije

Jedina banka u Srbiji sa FACT NetCord akreditacijom

SwissStemBank.rs

Swiss
Stem Cell
Bank

Samo 54 banke u svetu (od toga svega 7 privatnih) imaju FACT NetCord akreditaciju

PRVI TEST
myPrenatal
by Veritas

Veritas
The Genome Company

Kompanija Veritas se drugu godinu za redom našla na spisku 50 pametnih kompanija u svetu, po izboru MIT-a.

Nalazimo se u društvu svetski poznatih kompanija poput: SpaceX, Amazon, Intel, Illumina, Apple, Microsoft, Tesla, Facebook, Oxford Nanopore...

Prenatalni test već
od 490 EUR

All chromosomes
za 690 EUR

Sve trudnice koje su radile PRVI TEST - myPrenatal by Veritas (bilo koji paket), imaju popust u iznosu od 200 EUR za čuvanje matičnih ćelija u Švajcarskoj baci matičnih ćelija.

PrviTest.rs
GenetskiTestovi.com

TEST OTKRIVA

CENE

PRVI TEST-
myPrenatal

PRVI TEST-
myPrenatal
PLUS

PRVI TEST-
myPrenatal
PREMIUM

490 EUR*

590 EUR

690 EUR

Trizomije

	PRVI TEST- myPrenatal	PRVI TEST- myPrenatal PLUS	PRVI TEST- myPrenatal PREMIUM
Down sindrom (trizomija 21)	✓	✓	✓
Edwards sindrom (trizomija 18)	✓	✓	✓
Patau sindrom (trizomija 13)	✓	✓	✓
Trizomije svih hromozoma (SVE trizomije od 1 do 22)			✓

Aneuploidije polnih hromozoma

Turner sindrom (monozomija X)	✓	✓	✓
Klinefelter sindrom (trizomija XXY)	✓	✓	✓
Sindrom trostrukog X (trizomija X)	✓	✓	✓
Jacobs sindrom (trizomija XYY)	✓	✓	✓

Mikrodelekcije

Sindrom mačjeg plača (sindrom Cri-du-chat) 5p-	✓	✓	✓
Mikrodelekcija 1p36	✓	✓	✓
Prader-Willi sindrom i Angelman sindrom (15q11)	✓	✓	✓
DiGeorge sindrom (22q11)	✓	✓	✓
Wolf - Hirschhorn (4p-)	✓	✓	✓

Informacije o polu

Muški/zenski	✓	✓	✓
--------------	---	---	---

* Cena za jednoplodnu i blizanačku trudnoću
Mogućnost plaćanja do 12 mesečnih rata bez kamate